

LEGE
pentru modificarea unor acte normative
(punerea în circulație a cărții de identitate)

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Articolul 16 din Legea nr. 382/2001 cu privire la drepturile persoanelor aparținând minorităților naționale și la statutul juridic al organizațiilor lor (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2001, nr. 107, art. 819), cu modificările ulterioare, va avea următorul cuprins:

„**Art. 16.** - (1) Persoanele aparținând minorităților naționale au dreptul să-și utilizeze numele în forma acceptată în limba lor maternă.

(2) Modul de înscriere a numelui persoanei aparținând minorităților naționale în actele oficiale este reglementat prin acte normative speciale.”.

Art. II. – La articolul 360 alineatul (2) din Codul penal al Republicii Moldova nr. 985/2002 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 72-74, art. 195), cu modificările ulterioare, cuvintele „buletinelor de identitate” se substituie cu cuvintele „actelor de identitate”.

Art. III. – Articolul 39 din Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2019, nr. 66-75, art. 132), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Până la proba contrară, domiciliul sau reședința temporară a persoanei fizice se prezumă că se află la adresa de domiciliu sau de reședință temporară înscrisă în profilul persoanei din Registrul de stat al populației, în condițiile prevederilor actelor normative privind evidența locuitorilor Republicii Moldova.”;

la alineatul (2), cuvântul „mențiuni” se substituie cu cuvintele „înscrieri în Registrul de stat al populației”.

Art. IV. – La articolul 542 alineatul (3) din Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 248-251, art. 699), cu modificările ulterioare, litera d) va avea următorul cuprins:

„d) actul de identitate al persoanei sau extrasul din Registrul de stat al populației (fișa personală) sau orice alt document care face dovada identității și a statutului juridic al acesteia.”.

Art. V. – Codul muncii al Republicii Moldova nr. 154/2003 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr. 159-162, art. 648), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 57 alineatul (1), litera a) va avea următorul cuprins:

„a) actul de identitate;”.

2. La articolul 270, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Persoana care se angajează prin cumul la o altă unitate este obligată să prezinte angajatorului actul de identitate.”.

Art. VI. – La articolul 281 alineatul (2) din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr. 225/2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 285-294, art. 436), cu modificările ulterioare, litera i) va avea următorul cuprins:

„i) apartenența documentelor constatatoare de drepturi (cu excepția documentelor militare, actelor de identitate și a documentelor de stare civilă) la o persoană al cărei nume indicat în document nu coincide cu numele din certificatul de naștere și din actul de identitate;”.

Art. VII. – La articolul 2 din Legea nr. 241/2005 privind prevenirea și combaterea traficului de ființe umane (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2005, nr. 164-167, art. 812), cu modificările ulterioare, punctul 5) va avea următorul cuprins:

„5) *document* – act de identitate sau orice alt document de călătorie al persoanei supuse exploatării;”.

Art. VIII. – La articolul 11 alineatul (1) din Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 32-35, art. 116), cu modificările ulterioare, textul „conform datelor din Registrul de stat al populației, prezentate de Agenția Servicii Publice” se substituie cu cuvintele „conform datelor Biroului Național de Statistică”.

Art. IX. – În anexa la Legea nr. 101/2008 cu privire la Concepția Sistemului informațional automatizat de stat „Alegeri” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 117-119, art. 457), cu modificările ulterioare, punctul 12 va avea următorul cuprins:

„12. În SIAS „Alegeri” sunt utilizate următoarele acte de identitate:

- a) cartea de identitate, buletinul de identitate al cetățeanului Republicii Moldova;
- b) cartea de identitate provizorie, buletinul de identitate provizoriu;
- c) pașaportul cetățeanului Republicii Moldova.”.

Art. X. – Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 78-84, art. 100), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 333:

alineatul (4¹), după cuvintele „deteriorarea documentului de călătorie/” se completează cu cuvintele „cărții de rezidență/”;

alineatul (4²), cuvintele „obligației de a avea în permanență asupra lor” se substituie cu textul „termenului de perfectare a cărții de rezidență, ori a obligației de a avea în permanență asupra lor cartea de rezidență,”;

alineatul (4³) după cuvintele „cetățean străin” se completează cu cuvintele „sau a cărții de rezidență”.

2. La articolul 334:

alineatul (1), după textul „Republica Moldova, fără” se completează cu cuvintele „carte de rezidență sau”;

alineatul (2), după cuvintele „Republica Moldova, fără” se completează cu cuvintele „carte de rezidență sau”;

alineatul (3), după cuvintele „funcție de răspundere, a” se completează cu cuvintele „cărții de rezidență sau a”.

3. La articolul 341, în titlul și cuprinsul acestuia, cuvintele „buletinului de identitate” se substituie cu cuvintele „actului de identitate”.

4. Articolul 443:

la alineatul (1) litera c), după cuvântul „domiciliul” se completează cu textul „și/sau reședința temporară potrivit Registrului de stat al populației”, iar cuvintele „buletinul ei de identitate” se substituie cu cuvintele „actul de identitate”;

la alineatul (2), după cuvântul „domiciliul” se completează cu textul „și/sau reședința temporară potrivit Registrului de stat al populației a”.

5. La articolul 445 alineatul (1), după cuvintele „buletinul de identitate provizoriu” se completează cu cuvintele „sau din cartea de identitate provizorie”, iar cuvintele „și la evidența automatizată în Registrul de stat al populației” se exclud.

6. La articolul 447¹ alineatul (3), punctul 3) va avea următorul cuprins:

„3) numele, prenumele, domiciliul și/sau reședința temporară potrivit Registrului de stat al populației, ocupația persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional, datele din actul de identitate, iar în cazul persoanei juridice – denumirea, sediul, codul fiscal, datele persoanei fizice care o reprezintă;”.

7. La articolul 451²:

alineatul (1), litera c) va avea următorul cuprins:

„c) numele, prenumele, domiciliul și/sau reședința temporară potrivit Registrului de stat al populației, datele din actul de identitate al persoanei în a cărei privință a fost pornit proces contravențional sau, după caz, din alt act care stabilește identitatea persoanei, iar în cazul persoanei juridice – denumirea, sediul, codul ei fiscal, datele persoanei fizice care o reprezintă;”;

alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) În cazul în care contravenientul este un minor, se va consemna și numele, prenumele, domiciliul și/sau reședința temporară a reprezentantului legal al acestuia potrivit Registrului de stat al populației.”.

Art. XI. - Legea nr. 200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 179-181, art. 610), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 3:

noțiunea „permis de ședere/buletin de identitate pentru apatrizi” va avea următorul cuprins:

„permis de ședere/buletin de identitate pentru apatrizi – act de identitate, eliberat până la 31.12.2025, care atestă dreptul de ședere legală pe teritoriul Republicii Moldova. Se consideră valabile potrivit termenului de valabilitate al acestora, dacă nu intervin situații în care potrivit prevederilor legale acestea devin nevalabile;”;

se completează cu noțiunea „carte de rezidență” cu următorul cuprins:

„carte de rezidență – act de identitate eliberat străinilor cărora li s-a acordat drept de ședere pe teritoriul Republicii Moldova, persoanelor cărora li s-a recunoscut statutul de apatrid sau de refugiat, precum și persoanelor cărora li s-a acordat protecție umanitară în conformitate cu actele normative;”;

la noțiunea „drept de aflare”, după cuvintele „fără deținerea” se completează cu cuvintele „cărții de rezidență sau”.

2. La articolul 6:

alineatul (1) litera b), după cuvintele „după caz,” se completează cu cuvintele „carte de rezidență valabilă, ori”;

alineatul (5), după cuvintele „durata valabilității” se completează cu cuvintele „cărții de rezidență sau a”.

3. Articolul 18 la alineatul (2) litera c), după cuvintele „străini titulari de” se completează cu cuvintele „cărți de rezidență sau”.

4. Articolul 30 la litera a), după cuvintele „în posesia” se completează cu cuvintele „unei cărți de rezidență sau a”.

5. Articolul 30¹ la alineatul (1), după cuvintele „fără a avea” se completează cu cuvintele „carte de rezidență sau”.

6. Articolul 38¹ la alineatul (2), litera b) va avea următorul cuprins:

„b) copia de pe cartea de identitate valabilă sau buletinul de identitate valabil al cetățeanului Republicii Moldova;”.

7. Articolul 42¹ la alineatul (5), cuvintele „permisul de ședere aferent” se substituie cu cuvintele „cartea de rezidență aferentă”.

8. Articolul 42² la alineatul (5), cuvintele „permisul de ședere aferent” se substituie cu cuvintele „cartea de rezidență aferentă”.

9. La articolul 43¹:

alineatul (3), cuvintele „a permisului de ședere provizorie în scop de muncă, eliberat” se substituie cu cuvintele „a cărții de rezidență sau a permisului de ședere provizorie în scop de muncă, pe perioada valabilității acestora, eliberate”;

alineatul (6) litera b), cuvintele „cu permis de ședere valabil” se substituie cu cuvintele „care dețin o carte de rezidență valabilă sau un permis de ședere valabil”;

alineatul (8), după cuvintele „în scop de muncă și a” se completează cu cuvintele „unei cărți de rezidență sau a”;

alineatul (10), cuvintele „un permis de ședere provizorie în scop de muncă” se substituie cu cuvintele „unei cărți de rezidență”.

10. La articolul 43²:

alineatul (2) litera d), după cuvintele „străinii titulari ai” se completează cu cuvintele „cărților de rezidență valabile sau ai”;

alineatul (4), după cuvintele „termenului de valabilitate a” se completează cu cuvintele „cărții de rezidență sau a”;

alineatul (9) va avea următorul cuprins:

„(9) Cartea de rezidență eliberată străinului, pentru care a fost acordat dreptul de ședere provizorie în scop de muncă, se perfectează de către Agenția Servicii Publice în termen de până la 7 zile calendaristice de la data depunerii cererii.”.

11. Articolul 43¹⁷ la alineatul (1), cuvintele „unui permis de ședere provizorie” se substituie cu cuvintele „unei cărți de rezidență”.

12. Articolul 45 la alineatul (10), după cuvântul „Expirarea” se completează cu cuvintele „cărții de rezidență sau a”.

13. Articolul 71 la alineatul (3), după cuvintele „sau al cărui” se completează cu cuvintele „carte de rezidență sau”.

14. Articolele 72-74 vor avea următorul cuprins:

„Articolul 72. Eliberarea cărții de rezidență

(1) Autoritatea competentă pentru străini eliberează cartea de rezidență străinului căruia i s-a acordat sau i s-a prelungit, după caz, dreptul de ședere în Republica Moldova, ori căruia i s-a recunoscut statutul de apatrid.

(2) Cartea de rezidență se perfectează de organul competent desemnat de Guvern.

(3) Cererea de eliberare a actelor de identitate pentru străini se depune la Ghișeul Unic, instituit în cadrul autorității competente pentru străini. Străinii urmează să se prezinte, în termen de 5 zile calendaristice de la data eliberării dreptului de ședere sau, după caz, de la data intrării în țară, la autoritatea competentă pentru străini pentru perfectarea cărții de rezidență.

Articolul 73. Regimul cărții de rezidență, permisului de ședere și al buletinului de identitate pentru apatrizi

(1) Cartea de rezidență, permisul de ședere și buletinul de identitate pentru apatrizi fac dovada identității și a statutului juridic al titularului și se eliberează străinilor cărora li s-a acordat drept de ședere pe teritoriul Republicii Moldova, sau persoanelor cărora li s-a recunoscut statutul de apatrid.

(2) Titularul cărții de rezidență, permisului de ședere sau al buletinului de identitate pentru apatrizi este obligat să aibă în permanență asupra sa documentul, să nu îl înstrăineze și să îl prezinte la solicitarea organelor abilitate.

Articolul 74. Valabilitatea cărții de rezidență

(1) Termenul de valabilitate pentru cartea de rezidență, eliberată pentru cetățenii străini și pentru apatrizii cu drept de ședere permanentă pe teritoriul Republicii Moldova, este stabilit conform articolului 3 alineatul (12) din Legea nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte.

(2) Valabilitatea cărții de rezidență pentru celelalte categorii de străini va deriva din valabilitatea dreptului de ședere provizoriu acordat.”.

15. Articolul 75 se abrogă.

16. Articolele 78 și 79 vor avea următorul cuprins:

„Articolul 78. Anularea cărții de rezidență și a documentului de călătorie

(1) În cazul în care titularului cărții de rezidență sau al documentului de călătorie i se anulează dreptul de ședere provizorie sau permanentă, cartea de rezidență și documentul se anulează la data deciziei de anulare și se retrage cel târziu la data la care această decizie este adusă la cunoștință străinului.

(2) În cazul în care își pierde calitatea de apatrid cu drept de ședere permanentă în Republica Moldova, titularul cărții de rezidență are obligația de a depune cartea de rezidență și documentul la autoritatea competentă pentru străini, care le retrage și le anulează.

Articolul 79. Furtul, pierderea, deteriorarea sau distrugerea cărții de rezidență, permisului de ședere, buletinului de identitate pentru apatrizi și a documentului de călătorie

(1) Autoritatea competentă pentru străini eliberează străinului o nouă carte de rezidență sau un nou document de călătorie în locul celor care au fost declarate furate, pierdute, deteriorate sau distruse, în termen de cel mult 30 de zile calendaristice de la data la care a fost sesizată.

(2) În locul permisului de ședere sau a buletinului de identitate valabil după 1 ianuarie 2026, care a fost declarat furat, pierdut, deteriorat sau distrus, autoritatea competentă pentru străini eliberează străinului cartea de rezidență în termenul stabilit la alineatul (1).

(3) Cărțile de rezidență, permisele de ședere, buletinele de identitate pentru apatrizi și documentele de călătorie deteriorate se retrag și se anulează de către autoritatea competentă pentru străini.”.

17. La articolul 84:

alineatul (5), după cuvintele „unui permis de ședere” se completează cu textul „valabil după 1 ianuarie 2026, unei cărți de rezidență”;

alineatul (7), după cuvintele „permis de ședere” se completează textul „valabil după 1 ianuarie 2026, carte de rezidență”.

18. Articolul 84¹ la alineatul (7), după cuvintele „pentru apatrizi” se completează cu textul „, valabile după 1 ianuarie 2026 ori a cărții de rezidență”.

19. La articolul 84¹⁴, cuvintele „, a valabilității permisului de ședere sau a buletinului de identitate,” se substituie cu cuvintele „sau a cărții de rezidență”.

20. Articolul 87 la alineatul (3), cuvintele „permisului de ședere permanentă pe teritoriul Republicii Moldova sau a buletinului de identitate pentru apatrizi” se substituie cu cuvintele „cărții de rezidență”.

Art. XII. – Legea nr. 242/2010 cu privire la taxele consulare (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 231-234, art. 732), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 4, litera a) va avea următorul cuprins:

„a) recepționarea cererii și a documentelor aferente pentru eliberarea cărții de identitate și a pașaportului cetățeanului Republicii Moldova;”.

2. În anexa nr. 2, compartimentul II va avea următorul cuprins:

„II. Eliberarea actelor de identitate cetățenilor Republicii Moldova și a altor documente		
1.	Recepționarea cererii și a documentelor aferente pentru eliberarea pașaportului cetățeanului Republicii Moldova	20
2.	Recepționarea cererii și a documentelor aferente pentru eliberarea cărții de identitate cetățeanului Republicii Moldova	15
3.	Recepționarea cererii și a documentelor aferente pentru autorizarea emigrării cetățeanului Republicii Moldova	75
4.	Eliberarea titlului de călătorie	10”

Art. XIII. - La articolul 34 alineatul (1) litera b) din Legea nr. 75/2015 cu privire la locuințe (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2015, nr. 131-138, art. 249), cu modificările ulterioare, cuvintele „domiciliu sau reședință indicată în actul de identitate” se substituie cu cuvintele „domiciliu sau reședința temporară potrivit Registrului de stat al populației”.

Art. XIV. - La articolul 21 alineatul (1) litera n) din Legea nr. 105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 295-308, art. 448), cu modificările ulterioare, după cuvântul „expirării” se completează cu cuvintele „cărții de rezidență sau a”.

Art. XV. – Codul electoral al Republicii Moldova nr. 325/2022 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2022, nr. 426-427, art. 770), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 1:

noțiunea „*domiciliu*” va avea următorul cuprins:

„*domiciliu* – loc unde persoana fizică își are reședința obișnuită, confirmată prin informația privind adresa de domiciliu înscrisă în profilul persoanei din Registrul de stat al populației;”;

noțiunea „*reședință temporară*” va avea următorul cuprins:

„*reședință temporară* – loc unde persoana fizică își are locuința temporară sau secundară, confirmată prin informația privind adresa de reședință temporară înscrisă în profilul persoanei din Registrul de stat al populației;”.

2. La articolul 27 litera h), cuvintele „din Registrul de stat al populației prezentate de Agenția Servicii Publice” se substituie cu cuvintele „Biroului Național de Statistică”.

3. La articolul 60 alineatul (3):

litera a), cuvintele „și patronimicul” se exclud;”;

litera g), textul „buletin de identitate, pașaport” se substituie cu textul „carte de identitate, buletin de identitate, pașaport”.

4. Articolul 78:

la alineatul (2), primul enunț va avea următorul cuprins:

„Alegătorii din raza teritorială a secției de votare care nu sunt înscriși în lista electorală de bază se înscriu într-o listă electorală suplimentară, după verificarea și confirmarea potrivit Registrului de stat al populației a înregistrării la domiciliu sau la reședința temporară în raza teritorială a secției de votare în cauză.”;

la alineatul (3) litera f), cuvintele „confirmată prin mențiunea respectivă în actul de identitate” se substituie cu cuvintele „confirmată prin informația respectivă din Registrul de stat al populației”;

la alineatul (5) litera d), cuvintele „buletinul de identitate cu fișa de însoțire” se substituie cu cuvintele „actul de identitate”;

alineatul (6) va avea următorul cuprins:

„(6) Votarea se efectuează, conform procedurii stabilite de Comisia Electorală Centrală, în baza unuia dintre următoarele acte de identitate:

a) cartea de identitate, buletinul de identitate al cetățeanului Republicii Moldova;

b) cartea de identitate provizorie, buletinul de identitate provizoriu;

c) pașaportul cetățeanului Republicii Moldova, inclusiv cu termen de valabilitate expirat dacă nu au intervenit și alte situații în care potrivit prevederilor legale acesta a devenit nevalabil.”.

Art. XVI. – Punctul 3 din anexa nr. 2 la Legea taxei de stat nr. 213/2023 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2023, nr. 306-309, art. 549), se completează cu subpunctul 3.5. cu următorul cuprins:

„3.5. Copiii cu vârsta sub 14 ani care nu dețin buletin de identitate sau carte de identitate, la înregistrarea inițială în Registrul de stat al populației”
--

Art. XVII. - Articolul II al Legii nr. 68/2024 pentru modificarea Legii nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2024, nr. 148–150, art. 217) se completează cu alineatele (1¹) și (2¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) Prin derogare de la prevederile alin. (1), normele privind certificatul calificat pentru semnătură electronică și imaginile amprentelor digitale înscrise în mediul

de stocare electronică a datelor al cărții de rezidență, intră în vigoare la data în care sunt îndeplinite condițiile tehnice necesare implementării acestora, dar nu mai târziu de 31 decembrie 2026.

(2¹) În termenul de valabilitate a buletinului de identitate, cetățeanul Republicii Moldova cu capacitate deplină de exercițiu și care se poate identifica electronic utilizând servicii de încredere, prin intermediul aplicației guvernamentale integrate a serviciilor electronice, poate genera și utiliza versiunea digitală a buletinului de identitate. Modul de generare și regimul juridic de utilizare a versiunii digitale a buletinului de identitate este identic cu cel al versiunii digitale a cărții de identitate.”.

Art. XVIII. – (1) Prezenta lege intră în vigoare în conformitate cu prevederile art. 56 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, cu excepția prevederilor referitoare la regimul juridic al cărții de rezidență, care intră în vigoare la 1 ianuarie 2026.

(2) La data intrării în vigoare a prezentei legi, Guvernul va aduce actele sale normative în conformitate cu aceasta.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Igor GROSU

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative

(punerea în circulație a cărții de identitate)

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative a fost elaborat de către Agenția Servicii Publice și promovat cu suportul Ministerului Afacerilor Interne.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

În vederea alinierii Republicii Moldova la acquis-ul Uniunii Europene (în continuare – UE), la 28.03.2024 Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea nr. 68 pentru modificarea Legii nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte (în continuare – Legea nr. 68/2024), care este axată pe punerea în circulație la nivel național a noului model de act de identitate de tip card care se va elibera cetățenilor Republicii Moldova – CARTEA DE IDENTITATE.

Potrivit art. II. alin. (1) din Legea nr. 68/2024, cartea de identitate urmează a fi pusă în circulație la data în care vor fi îndeplinite condițiile tehnice necesare eliberării acestui act de identitate, dar nu mai târziu de 31 martie 2025. Totodată, la alin. (2) din același articol se prevede că toate tipurile de buletine de identitate eliberate cetățenilor Republicii Moldova până la data punerii în circulație a cărții de identitate se vor considera valabile potrivit termenului de valabilitate al acestora, dacă nu vor interveni situații în care potrivit prevederilor legale acestea devin nevalabile.

În contextul implementării cărții de identitate, care va fi îmbunătățită din punct de vedere al securității și care va facilita identificarea și accesul la serviciile publice, precum și în vederea modernizării serviciilor de înregistrare la domiciliu și la reședința temporară este imperios oportună corelarea cadrului normativ național.

Astfel, necesitatea elaborării proiectului de lege rezultă din prevederile art. 3 alin. (4) lit. a) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, care statuează că actul normativ trebuie să se integreze organic în cadrul normativ în vigoare, scop în care proiectul actului normativ trebuie corelat cu prevederile actelor normative de nivel superior sau de același nivel cu care se află în conexiune. Ca urmare, în conformitate cu prevederile art. II alin. (5) lit. a) din Legea nr. 68/2024, Guvernul are sarcina de a prezenta Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în vigoare în concordanță cu modificările care au fost operate la Legea nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte, în redacția Legii nr. 68/2024 (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2024, nr. 148-150, art. 217*).

Prin prezentul proiect de lege se propune amendarea următoarelor acte normative:

- 1) Legea nr. 382/2001 cu privire la drepturile persoanelor aparținând minorităților naționale și la statutul juridic al organizațiilor lor (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2001, nr. 107, art. 819*);
- 2) Codul penal al Republicii Moldova nr. 985/2002 (*republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 72-74, art. 195*);
- 3) Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002 (*republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2019, nr. 66-75, art. 132*);
- 4) Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003 (*republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 248-251, art. 699*);
- 5) Codul muncii al Republicii Moldova nr. 154/2003 (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr. 159-162, art. 648*);
- 6) Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr. 225/2003 (*republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 285-294, art. 436*);
- 7) Legea nr. 241/2005 privind prevenirea și combaterea traficului de ființe umane (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2005, nr. 164-167, art. 812*);
- 8) Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 32-35, art. 116*);
- 9) Legea nr. 101/2008 cu privire la Concepția Sistemului informațional automatizat de stat „Alegeri” (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 117-119, art. 457*);

10) Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008 (*republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 78-84, art. 100*);

11) Legea nr. 200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 179-181, art. 610*);

12) Legea nr. 242/2010 cu privire la taxele consulare (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 231-234, art. 732*);

13) Legea nr. 75/2015 cu privire la locuințe (*Monitorul Oficial al R. Moldova, 131-138/249, 29.05.2015*);

14) Legea nr. 105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 294-308, art. 488*);

15) Codul electoral al Republicii Moldova nr. 325/2022 (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2022, nr. 426-427, art. 770*);

16) Legea taxei de stat nr. 213/2023 (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2023, nr. 306-309, art. 549*).

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Intervenția în actele normative din proiectul de lege se impune pentru soluționarea următoarelor probleme:

a) armonizarea cadrului normativ național ca urmare a adoptării Legii nr. 68/2024 pentru modificarea Legii nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte, precum și continuarea racordării cadrului normativ național la rigorile acquis-ului Uniunii Europene;

b) lichidarea unor conflicte de norme atestate între acte normative cu aceeași forță juridică referitoare la înscrierea datelor identificatoare ale titularului în actele de identitate potrivit Legii nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte (modificări propuse la Legea nr. 382/2001 cu privire la drepturile persoanelor aparținând minorităților naționale și la statutul juridic al organizațiilor lor);

c) eficientizarea datelor statistice privind locuitorii Republicii Moldova furnizate Comisiei Electorale Centrale (modificări propuse la Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală);

d) asigurarea evidenței efective a tuturor locuitorilor Republicii Moldova la adresa de domiciliu/reședință temporară de la naștere, inclusiv a copiilor cu vârsta sub 14 ani care nu dețin act de identitate de uz intern (modificări propuse la Legea taxei de stat nr. 213/2023) etc.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul de lege conține modificări la următoarele acte normative:

1) Legea nr. 382/2001 cu privire la drepturile persoanelor aparținând minorităților naționale și la statutul juridic al organizațiilor lor (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2001, nr. 107, art. 819*):

Norma de la art. 7 alin. (3) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative stipulează că în cazul în care între două acte normative cu aceeași forță juridică apare un conflict de norme, se aplică prevederile ultimului act normativ adoptat, aprobat sau emis, cu excepția situațiilor prevăzute la art. 5 alineatele (3) și (4).

Potrivit modificărilor propuse la Legea nr. 382/2001, art. 16 din această lege se propune a fi expus în redacție nouă, pentru corelare la prevederile art. 3 alineatele (5), (9) și (10) din Legea nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte, în redacția Legii nr. 68/2024 (în vigoare nu mai târziu de 31.03.2025).

Modificarea art. 16 rezidă din necesitatea lichidării conflictului de norme apărut odată cu punerea în circulație pe plan național a noilor modele de acte de identitate de uz intern de tip card formatul ID-I, începând cu 7 martie 2013.

Potrivit alin. (1) din art. 16 în redacția nouă, persoanele aparținând minorităților naționale au dreptul să-și utilizeze numele în forma acceptată în limba lor maternă. Această normă a fost corelată cu prevederile art. 2589 din Codul civil nr. 1107/2002 care se referă la „nume” (denumire utilizată generic pentru a reda deplin formula de denotație prevăzută prin legislația statelor de cetățenie a persoanelor fizice).

Conform normei de la alin. (2), modul de înscriere a numelui aparținând minorităților naționale în actele oficiale este reglementat prin acte normative speciale.

Actualmente, potrivit Legii nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte și Legii nr. 100/2001 privind actele de stare civilă, în actele de identitate și în documentele de stare civilă eliberate de autoritățile competente ale Republicii Moldova, **patronimicul (отчество) nu se înscrie.**

De jure și de facto, în vederea adaptării formei și a conținutului actelor de identitate cerințelor internaționale stabilite față de actele de identitate mecanolizabile, acest component facultativ al identității persoanei a fost exclus din conținutul actelor de identitate de tip card începând cu 07.03.2013, odată cu punerea în circulație a noilor modele de buletine de identitate și permise de ședere de formatul ID-I. Temeiul legal al excluderii l-a constituit art. 3 din Legea nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte, în redacția Legii nr. 187/2012 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (*în vigoare din 07.03.2013*).

Totodată, potrivit prevederilor pct. 12 din Regulamentul privind eliberarea actelor de identitate și evidența locuitorilor Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 125/2013, datele cu caracter personal ale cetățenilor Republicii Moldova în actele de identitate se înscriu din certificatele de stare civilă sau, potrivit pct. 30, în forma în care au fost actualizate în Registrul de stat al populației ca urmare a automatizării actului de stare civilă respectiv.

Potrivit art. 7 alin. (1) din Legea nr. 100/2001 privind actele de stare civilă, toate tipurile de certificate de stare civilă se eliberează pe baza actelor de stare civilă.

Normele referitoare la conținutul tuturor tipurilor de acte de stare civilă și de certificate de stare civilă (*de naștere, de căsătorie, de divorț, de schimbare a numelui și/sau a prenumelui*) din Legea nr. 100/2001 nu prevăd înscrierea în acestea a componentei „patronimicul”. Prin urmare această componentă nu se regăsește în profilul persoanei din Registrul de stat al populației la înregistrarea inițială a acesteia potrivit actului de naștere pe motiv că nu reprezintă elementul constitutiv al numelui persoanei, conform formulei onomastice naționale a Republicii Moldova, constituit potrivit modelului romanic din prenume și nume de familie.

Mai mult, reținem că în activitatea organelor de stare civilă sunt înregistrate cazuri unitare de declarare a naționalității/apartenenței etnice a părinților la declararea faptului nașterii copilului, precum și de către copil la atingerea vârstei de 16 ani, fapt ce ne permite să concluzionăm că prin prisma expunerii actuale a normei de la art. 16 alin. (3) din Legea nr. 382/2001 nu se va produce efectul scontat în măsura în care să corespundă atingerii obiectivelor acestei norme. Pentru cazurile în care rubrica „patronimicul” se atestă deja a fi completată anterior în actele de stare civilă deținute în fondul de arhivă, pe motiv că conținutul actelor de stare civilă a suferit anumite modificări în timp, informația respectivă se înscrie în rubrica „mențiuni” a extrasului de pe actul de stare civilă, dar nicidecum nu se alătură numelui titularului actului.

Este important să reținem că autoritățile și instituțiile publice, precum și persoanele juridice de drept privat care în virtutea atribuțiilor funcționale operează cu date cu caracter personal, extrag aceste date din Registrul de stat al populației prin intermediul platformei de interoperabilitate (MConnect), în conformitate cu actele normative în domeniul schimbului de date și interoperabilității. Prin urmare și documentele oficiale eliberate de acestea pe numele persoanelor fizice (*contracte, diplome, acte notariale, documente permisive, certificate etc.*) nu conțin înscrieri privind patronimicul persoanei.

Potrivit opiniei oficiale a mediului academic din Republica Moldova, formula onomastică națională a Republicii Moldova urmează modelul romanic: prenume + nume de familie (de exemplu: Dorin Marcu). Patronimul sau patronimicul (numele patronimic) în spațiul romanic, înseamnă „nume pe care îl poartă (după tată) toți membrii unei familii; nume de familie” (de exemplu: Niculescu, Țurcanu, Vișan, Stere etc.). Din punct de vedere etimologic, patronim semnifică exact „numele (de familie) al tatălui”. La unele popoare însă, patronimicul înseamnă „nume dat membrilor unei familii și format de la prenumele tatălui cu ajutorul unui sufix special (sufix patronimic) (de exemplu: Petrovici, Alexandrovici, Nicolaevici etc.).

Luând în considerare diversitatea etnică din Republica Moldova (potrivit Registrului de stat al populației se atestă peste 150 de etnii) și faptul că nu pentru toate etniile în sistemul onomastic al acestora se folosește patronimicul, dar dacă și se folosește acesta are semnificații diferite, precum și pentru a evita înscrieri confuze/eronate în documentele oficiale (documentele de stare civilă, actele

de identitate etc.) înscrierea patronimicului titularului în actele de identitate, în documentele de stare civilă, precum și în alte acte oficiale este inoportună.

Mai mult, în vederea alinierii Republicii Moldova la acquis-ul Uniunii Europene, revizuirea cadrului normativ în materie de asigurare a locuitorilor Republicii Moldova cu act de identitate de tip nou (carte de identitate) s-a făcut în baza cerințelor stabilite de cadrul european și standardele internaționale, și anume:

a) **Regulamentul (CE) nr. 1030/2002** de instituire a unui model uniform de permis de ședere pentru resortisanții țărilor terțe;

b) **Regulamentul (UE) 2019/1157** privind consolidarea securității cărților de identitate ale cetățenilor Uniunii și a documentelor de ședere eliberate cetățenilor Uniunii și membrilor de familie ai acestora care își exercită dreptul la libera circulație;

c) **Regulamentul ICAO (OACI) - Documentul 9303** privind documentele de călătorie citibile automat.

Potrivit actelor normative enunțate supra, zona de control vizual din actele de identitate mecanolizibile, de tip card, de formatul ID-I, include atât câmpuri informaționale obligatorii, cât și facultative în funcție de cerințele statelor și ale autorităților emitente.

Cerințele de scriere a datelor personale ale titularului documentului, stipulate în **Regulamentul ICAO (OACI) - Documentul 9303 privind documentele de călătorie citibile**, prevăd că statul sau autoritatea emitentă stabilește, care element din aceste date poate constitui identificatorul de bază. Acesta poate fi numele (de familie), unul din prenume, iar în unele cazuri numele și prenumele complet. Astfel, potrivit consecutivității elementelor constitutive ale datelor identificatoare ale titularului, plasate pe partea recto a ID-I, numele constituie identificatorul de bază, iar prenumele – identificatorul secundar, după care urmează sexul, cetățenia și data nașterii și, la discreția statului emitent, alte elemente facultative ale datelor personale.

Practica statelor Uniunii Europene, inclusiv a celor în care se vorbește o limbă slavă (*Bosnia și Herțegovina, Bulgaria, Croația, Muntenegru, Polonia, Republica Cehă, Republica Macedonia, Serbia, Slovacia și Slovenia*) denotă că actele de identitate emise de aceste țări, conțin datele personale, precum: numele și prenumele, data nașterii, sexul, locul nașterii, adresa de domiciliu și numărul de identificare de stat, ceea ce contribuie la unificarea aspectului exterior al unui act de identitate și raționalizarea utilizării documentelor mecanolizibile de formatul ID-I în țările comunității europene.

Astfel, potrivit art. 3 alin. (5) din Legea nr. 273/1994 în redacția Legii nr. 68/2024, în toate tipurile de cărți de identitate și cărți de rezidență vor fi înscrise următoarele date cu caracter personal obligatorii: numele și prenumele titularului în limba română, sexul, cetățenia și data nașterii.

Potrivit alin. (9) din art. 3 expus în redacție nouă, dacă în limba maternă a solicitantului cărții de identitate sau al cărții de identitate provizorie se folosește un alt caracter decât cel latin, atunci la redarea numelui și a prenumelui în limba română, ortografierea se va face conform normelor gramaticale ale limbii române de transliterare a numelor străine. La eliberarea actelor de identitate ale cetățeanului Republicii Moldova persoanelor, cetățeni ai altor state, născute pe teritoriul Republicii Moldova și care redobândesc cetățenia Republicii Moldova sau sunt recunoscute cetățeni ai Republicii Moldova în condițiile Legii cetățeniei Republicii Moldova nr. 1024/2000, numele și prenumele acestora se înscriu în actele de identitate potrivit actului de naștere național, înregistrat de organul de stare civilă din Republica Moldova. La redarea numelui și prenumelui străinilor în cărțile de rezidență, acestea nu se traduc și nici nu se transliterează, dar se transpun conform ortografierii acestora în grafie latină din pașaportul național sau din documentul de călătorie, eliberate de autoritățile competente străine.

Modificările propuse la Legea nr. 382/2001 și corelate cu alte acte normative din domeniu nicidecum nu lezează dreptul minorităților naționale la identitatea sa, dar îi egalează în drepturi cu toți cetățenii Republicii Moldova, așa cum prevede art. 16 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova, adoptată la 29 iulie 1994: „(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.”

2) Codul penal al Republicii Moldova nr. 985/2002 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 72-74, art. 195):

La art. 360 alin. (2), cuvintele „buletinelor de identitate” se propune a fi substituite cu cuvintele „actelor de identitate”, pe motiv că pedeapsa pentru infracțiunea stabilită la acest alineat este valabilă în cazul titularilor tuturor tipurilor de acte de identitate (buletin de identitate, carte de identitate, pașaport, permis de ședere, document de călătorie), indiferent de statutul juridic și de locul de ședere/domiciliere al titularului.

3) Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2019, nr. 66-75, art. 132):

Potrivit modificărilor propuse la art. 39 alineatele (1) și (2), dovada domiciliului sau a reședinței temporare a persoanei se va considera informația privind adresa de domiciliu sau de reședință temporară înscrisă în profilul persoanei din Registrul de stat al populației.

Această modificare a fost condiționată de faptul că potrivit art. 3 alin. (5) din Legea nr. 273/1994 în redacția Legii nr. 68/2024, în conținutul cărții de identitate nu se va regăsi informația cu privire la domiciliul/reședința temporară a titularului.

Ca urmare, informația cu privire la domiciliul și/sau reședința temporară a titularului va fi disponibilă în format electronic prin mecanisme de interoperabilitate pe platforma guvernamentală „MConnect” între Registrul de stat al populației și cele ale autorităților și instituțiilor publice, precum și prin asigurarea accesului la aceste date din Registrul de stat al populației de către persoanele juridice de drept public și de drept privat în condițiile prevederilor legale referitoare la accesul la informație și la protecția datelor cu caracter personal. Aceste informații vor fi actualizate și în continuare în Registrul de stat al populației prin mecanisme existente, cu dezvoltarea concomitentă a serviciilor de înregistrare la adresa de domiciliu și de reședință temporară în mediul digital, accesibil în regim online pentru cetățeni.

Excluderea datelor referitoare la domiciliu/reședința temporară din conținutul actelor de identitate de uz intern, va scuti titularii de obligativitatea preschimbării acestora de fiecare dată când își schimbă locul de trai.

Din considerentele enunțate supra, precum și în vederea asigurării unui echilibru normativ, din data punerii în circulație a primei cărți de identitate, acestea din urmă, precum și buletinele de identitate și permisele de ședere pentru străini și beneficiarii de protecție internațională se vor elibera fără fișa de însoțire care face dovada domiciliului/reședinței temporare, iar acelea aflate deja în circulație vor fi considerate nule de drept, pe motiv că informația cu privire la adresa nouă de domiciliu/reședință temporară se va actualiza ca urmare a prestării serviciului respectiv, doar în Registrul de stat al populației, fără aplicarea mențiunilor respective pe fișele de însoțire eliberate anterior. Aceste mențiuni nu se vor aplica nici pe buletinul de identitate provizoriu aflat în circulație și nici pe cartea de identitate provizorie.

La schimbarea adresei de domiciliu/reședință temporară, precum și în cazul schimbării, în condițiile legii, a denumirii sau a rangului localităților și străzilor, al renumerotării imobilelor locuibile sau rearondării acestora, al înființării localităților sau străzilor, titularii tuturor tipurilor de buletine de identitate și de permise de ședere, pe partea verso a cartelei cărora va fi înscrisă adresa de domiciliu/reședință temporară, vor opta pentru noi acte de identitate, în funcție de statutul lor juridic, în care informația privind adresa de domiciliu/reședință temporară nu se va mai înscrie, dar se va actualiza în Registrul de stat al populației.

Ulterior, în cazul schimbării în condițiile legii a denumirii sau a rangului localităților și străzilor, al renumerotării imobilelor locuibile sau rearondării acestora, al înființării localităților sau străzilor, informația privind adresa de domiciliu/reședință temporară a titularilor actelor de identitate de uz intern menționate supra va putea fi actualizată direct în Registrul de stat al populației, fără cererea persoanei și fără a o condiționa de a obține un alt act de identitate cu adresa conformă adresei din Sistemul informațional automatizat „Registrul de stat al unităților administrative teritoriale și al adreselor”.

4) Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 248-251, art. 699):

Modificarea la art. 542 alin. (3) lit. d) a fost propusă pentru spor de precizie: dovada identității și a statutului juridic al persoanei se face cu actul de identitate (buletin de identitate, carte de identitate, pașaport, permis de ședere, document de călătorie) sau cu fișa personală ce reprezintă un extras din profilul persoanei din Registrul de stat al populației, care conține imaginea facială și datele

identificatoare de bază ale persoanei (IDNP, numele, prenumele, data și locul nașterii, cetățenia, datele actului de identitate), autentificat de autoritatea competentă.

5) Codul muncii al Republicii Moldova nr. 154/2003 (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr. 159-162, art. 648*):

Modificările la art. 57 alin. (1) lit. a) și la art. 270 alin. (1) au fost propuse pentru spor de precizie, în contextul punerii în circulație a cărții de identitate. Dovada identității și a statutului juridic al persoanei se face cu actul de identitate, iar dovada domiciliului și a reședinței temporare - cu informația respectivă din profilul persoanei din Registrul de stat al populației.

6) Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr. 225/2003 (*republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 285-294, art. 436*):

Expunerea în redacție nouă a lit. i) din alin. (1) al art. 281 s-a propus pentru spor de precizie, în contextul punerii în circulație a cărții de identitate. Noțiunea „acte de identitate” cuprinde în sine toate tipurile de acte de identitate (carte de identitate, buletin de identitate, permis de ședere, pașaport, document de călătorie) eliberate de autoritățile Republicii Moldova locuitorilor Republicii Moldova, în funcție de statutul juridic al acestora și tipul șederii (permanentă sau temporară).

7) Legea nr. 241/2005 privind prevenirea și combaterea traficului de ființe umane (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2005, nr. 164-167, art. 812*):

Noțiunea de „document” de la punctul 5) din art. 2 s-a propus a fi expusă în redacție nouă pentru spor de precizie, în contextul punerii în circulație a cărții de identitate. Noțiunea „act de identitate” în sensul Legii nr. 241/2005 cuprinde în sine toate tipurile de acte de identitate (carte de identitate, buletin de identitate, permis de ședere, pașaport, document de călătorie) care au fost eliberate de autoritățile Republicii Moldova persoanelor expuse exploatării, în funcție de statutul juridic al acestora (cetățean al Republicii Moldova, cetățean străin, apatrid, refugiat, beneficiar de protecție umanitară) și tipul șederii pe teritoriul Republicii Moldova (permanentă sau temporară).

8) Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 32-35, art. 116*):

Potrivit prevederilor art. 11 alin. (1) din Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală, în redacția Legii nr. 336/2022 (*în vigoare din 01.01.2023*), datele statistice privind numărul de locuitori ai unității administrativ teritoriale la 1 ianuarie a anului în care au loc alegerile se prezintă Comisiei Electorale Centrale de către Agenția Servicii Publice, conform datelor din Registrul de stat al populației. În funcție de numărul de locuitori ai unităților administrativ-teritoriale, prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale se stabilește numărul consilierilor din cadrul consiliilor locale.

Ca urmare a executării prevederilor legale stipulate la art. 11 alin. (1) din Legea nr. 436/2006, în perioada electorală a alegerilor locale generale din 2023, Agenția Servicii Publice s-a confruntat cu multiple sesizări din partea autorităților publice locale care invocau divergențe în datele statistice privind numărul locuitorilor din unitățile administrativ-teritoriale, prezentate de către Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova și subdiviziunile structurale ale acestuia și cele din anexa nr. 2 la Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1157/2023, generate potrivit Registrului de stat al populației.

În favoarea modificărilor propuse la art. 11 alin. (1) potrivit cărora se substituie autoritatea competentă de prezentarea Comisiei Electorale Centrale a datelor statistice privind numărul de locuitori ai unității administrativ-teritoriale, și anume „Agenția Servicii Publice” cu „Biroul Național de Statistică” se atestă argumentele concludente prezentate de Biroul Național de Statistică (în continuare - BNS) în scrisoarea de răspuns adresată Congresului Autorităților Locale din Moldova și Agenției Servicii Publice (nr. 08-4/36 din 26.03.2024).

În scrisoare se menționează că actualmente, BNS produce date statistice privind numărul populației cu reședință obișnuită. Acest indicator este elaborat și diseminat în conformitate cu prevederile Programului de lucrări statistice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 979/2023, și ale Regulamentului (UE) nr. 1260/2013 privind statisticile demografice europene, astfel fiind asigurată comparabilitatea statisticii naționale cu statisticile demografice europene.

La nivelul Uniunii Europene acest indicator este utilizat pentru evaluarea politicilor de coeziune economică, socială și teritorială, precum și pentru monitorizarea regulată a evoluțiilor demografice la nivelul UE. Statisticile demografice anuale bazate pe noțiunea de reședință obișnuită sunt fundamentale pentru definirea unui spectru larg de politici, în special, în ceea ce

privește aspectele sociale și economice, atât la nivel național, cât și regional. Pentru a asigura calitatea, în special comparabilitatea datelor furnizate de statele membre, datele utilizate ar trebui să se bazeze pe aceleași concepte și să se refere la aceleași date sau perioade de referință.

Populația cu reședință obișnuită reprezintă totalitatea persoanelor cu cetățenia Republicii Moldova, cu cetățenia altor state, precum și fără cetățenie, care au reședința obișnuită pentru o perioadă de cel puțin 12 luni pe teritoriul Republicii Moldova și pentru care se elaborează politicile economice și sociale, iar în dependență de distribuția acesteia are loc planificarea dezvoltării infrastructurii, a serviciilor atât la nivel național, cât și local.

Reședința obișnuită reprezintă locul în care o persoană își petrece, în mod obișnuit, timpul de odihnă zilnică, indiferent de absențele temporare în scopul odihnei, al concediului/vacanței, al vizitelor la rude și prieteni, al afacerilor, al tratamentului medical sau al pelerinajelor religioase. Reședința obișnuită poate fi aceeași cu domiciliul indicat în buletinul de identitate sau poate să difere, dacă persoana a ales să-și stabilească reședința obișnuită în altă localitate decât cea de domiciliu din țară sau din străinătate.

Pe de altă parte, majoritatea țărilor menționate în solicitare, care produc pe lângă indicatorul numărului populației cu reședință obișnuită și numărul populației documentate (de jure), dispun de un sistem de registre administrative și statistice foarte bine dezvoltat.

Conceptul de populație documentată arată numărul persoanelor care au cetățenia unei țări și domiciliul pe teritoriul acesteia (persoanele cu alte cetățenii sau fără cetățenie nu fac parte, de regulă, din populația de jure ale unei țări). Domiciliul persoanei este adresa la care aceasta declară că are locuința principală și este trecută în buletinul de identitate, indiferent de reședința obișnuită a persoanei, de perioada și motivul absenței de la domiciliu.

Utilizarea datelor din Registrul de stat al populației pentru generarea statisticilor privind populația presupune limitări, reieșind din scopul/destinația acestuia, precum și baza normativă care stabilește conținutul și modul de ținere a acestuia. Evidența locuitorilor Republicii Moldova, care se ține prin înregistrarea în Sistemul informațional automatizat „Registrul de stat al populației”, nu asigură cuprinderea persoanelor în dependență de situația reală privind domiciliul/reședința persoanelor, ci reflectă situația conform rezultatelor documentării populației.

Totodată:

- din cauza lipsei obligativității populației să declare despre schimbarea locului de reședință, în cazul trecerii cu traiul în altă localitate decât cea indicată în actele de identitate, domiciliul de jure diferă de cel de facto în multe cazuri,

- o parte considerabilă din copiii cu vârsta sub 16 ani, care nu dețin buletin de identitate nu sunt înregistrați la domiciliu și/sau la reședința temporară. Astfel, minorii în cauză nu se regăsesc în numărul locuitorilor din UAT corespunzătoare, unde locuiesc de facto.

Astfel, estimativ, pentru circa 1,4 milioane de persoane din 3,9 milioane (sau peste 1/3 din total) nu se cunoaște domiciliul sau adresa de domiciliu din Registrul de stat al populației diferă de reședința obișnuită (de facto) a persoanelor.

Luând în considerare constrângerile expuse mai sus, precum și de lipsa unei metodologii solide cu privire la estimarea numărului populației documentate, elaborarea datelor privind populația de jure presupune un efort suplimentar din partea BNS, dar și a Agenției Servicii Publice pentru elaborarea unei asemenea metodologii și a calculelor experimentale care ar permite testarea modalității de calcul a indicatorului nou în baza datelor din Registrul de stat al populației.

Mai mult, potrivit Conceptului Sistemului informațional „Statistici demografice și sociale”, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 604/2022, principalele surse de date pentru statisticile demografice și sociale sunt: recensămintele populației și locuințelor, evidența actelor de stare civilă (bază pentru statisticile privind mișcarea naturală a populației), datele administrative privind mișcarea migrațională a populației, cercetările statistice în bază de sondaj privind forța de muncă și nivelul de trai, alte date administrative furnizate de autorități și instituții publice cu atribuții funcționale sectoriale.

Crearea, implementarea, funcționarea și dezvoltarea sistemului informațional „Statistici demografice și sociale” – sunt atribuții care potrivit Hotărârii Guvernului nr. 604/2022 îi revin BNS, posesorul și deținătorul acestui sistem.

9) Legea nr. 101/2008 cu privire la Concepția Sistemului informațional automatizat de stat „Alegeri” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 117-119, art. 457):

Modificările la pct. 12 din anexa la Legea nr. 101/2008 sunt propuse pentru:

- stabilirea listei exhaustive a actelor de identitate, în baza cărora cetățenii Republicii Moldova își pot exercita dreptul de vot la scrutinele electorale, în contextul punerii în circulație a cărții de identitate;

- corelarea cu prevederile art. 78 alin. (6) din Codul electoral al Republicii Moldova nr. 325/2022 și art. 3 din Legea nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte, în redacția Legii nr. 68/2024.

10) Codul contravențional al Republicii Moldova nr.218/2008 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 78-84, art. 100):

Amendamentele la articolele 333 - 334 au fost elaborate în contextul punerii în circulație a cărții de rezidență, potrivit prevederilor art. 3 alin. (3) din Legea nr. 273/1994, în redacția Legii nr. 68/2024.

Amendamentele la articolele 341 și 443 au fost propuse pentru spor de precizie, în contextul punerii în circulație a cărții de identitate.

Completarea alin. (1) din art. 445 se propune în contextul punerii în circulație a cărții de identitate provizorie – corelare la art. 3 alin. (2) din Legea nr. 273/1994, în redacția Legii nr. 68/2024.

Modificările propuse la art. 447¹ alin. (3) punctul 3) și la art. 451² alin. (1) lit. c) și alin. (3) sunt condiționate de faptul că potrivit art. 3 alin. (5) al Legii nr. 273/1994 în redacția Legii nr. 68/2024, în conținutul cărții de identitate nu se va regăsi informația cu privire la domiciliul/reședința temporară a titularului.

Ca urmare, potrivit art. II alin. (4) din Legea nr. 68/2024, informația cu privire la domiciliul și/sau reședința temporară a titularului va fi disponibilă în format electronic prin mecanisme de interoperabilitate pe platforma guvernamentală „MConnect” între Registrul de stat al populației și cele ale autorităților publice, precum și prin asigurarea accesului la aceste date din Registrul de stat al populației de către persoanele juridice de drept public și de drept privat în condițiile prevederilor legale referitoare la accesul la informație și la protecția datelor cu caracter personal.

11) Legea nr. 200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 179-181, art. 610):

Modificările la acest act normativ au fost propuse în scopul înlăturării unor neconcordanțe atestate între actele normative cu aceeași forță juridică în urma modificărilor aduse Legii nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte, în redacția Legii nr. 68/2024.

12) Legea nr. 242/2010 cu privire la taxele consulare (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr.231 - 234, art. 732):

Amendamentele propuse la art. 4 lit. a) și expunerea în redacție nouă a compartimentului II din anexa nr. 2 la Legea nr. 242/2010 sunt condiționate de punerea în circulație a cărții de identitate, care se va elibera cetățenilor Republicii Moldova în schimbul actualelor buletine de identitate – corelare la art. 3 alin. 5 din Legea nr. 273/1994 în redacția Legii nr. 68/2024.

13) Legea nr. 75/2015 cu privire la locuințe (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2015, nr. 131-138, art. 249):

Modificarea art. 34 alin. (1) lit. b) este condiționată de faptul că potrivit art. 3 alin. (5) din Legea nr. 273/1994 în redacția Legii nr. 68/2024, în conținutul cărții de identitate nu se va regăsi informația cu privire la domiciliul/reședința temporară a titularului, iar potrivit art. II alin. (3) din Legea nr. 68/2024, odată cu punerea în circulație a primei cărți de identitate, fișele de însoțire la toate tipurile de buletine de identitate și la toate tipurile de permise de ședere valabile, aflate în circulație, se vor considera nule de drept și, ca urmare nu vor putea face dovada adresei de domiciliu sau de reședință temporară.

Informația cu privire la domiciliul și reședința temporară a titularului, va fi disponibilă în format electronic prin mecanisme de interoperabilitate pe platforma guvernamentală „MConnect” între Registrul de stat al populației și cele ale autorităților publice, precum și prin asigurarea accesului la aceste date din Registrul de stat al populației de către persoanele juridice de drept public

și de drept privat în condițiile prevederilor legale referitoare la accesul la informație și la protecția datelor cu caracter personal.

14) Legea nr. 105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de somaj (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 294-308, art. 488):

Completările propuse au fost necesare urmare modificării Legii nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte, în redacția Legii nr. 68/2024.

15) Codul electoral al Republicii Moldova nr. 325/2022 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2022, nr.426-427, art. 770):

a) La art. 1 și art. 78 au fost propuse modificări și completări în contextul amendamentelor intervenite la Legea nr. 273/1994 în redacția Legii nr. 68/2024, și anume:

- punerea în circulație a noilor tipuri de acte de identitate de uz intern eliberate cetățenilor Republicii Moldova – CARTEA DE IDENTITATE ȘI CARTEA DE IDENTITATE PROVIZORIE;
- în conținutul cărții de identitate, inclusiv provizorie nu se va regăsi informația cu privire la domiciliul/reședința temporară a titularului;

- potrivit art. II alin. (3) din Legea nr. 68/2024, odată cu punerea în circulație a primei cărți de identitate, fișele de însoțire la toate tipurile de buletine de identitate și la toate tipurile de permise de ședere valabile, aflate în circulație, se vor considera nule de drept și, ca urmare nu vor putea face dovada adresei de domiciliu sau de reședință temporară;

- potrivit art. II alin. (4) din Legea nr. 68/2024, accesarea informațiilor cu privire la adresa de domiciliu și de reședință temporară a titularilor cărților de identitate, cărților de rezidență, buletinelor de identitate și a permiselor de ședere se va realiza prin intermediul platformei de interoperabilitate, în conformitate cu actele normative în domeniul schimbului de date și interoperabilității, cu excepția situațiilor în care sunt aplicabile prevederile legale speciale, în care schimbul de date se va efectua în baza contractelor și acordurilor bilaterale;

- conținutul alin. (6) din art. 78 a fost corelat la pct. 12 din anexa la Legea nr. 101/2008 cu privire la Concepția Sistemului informațional automatizat de stat „Alegeri”;

b) La art. 60 alin. (3) lit. a) s-a propus excluderea cuvântului „patronimicul” – corelare la prevederile art. 3 alin. (5) din Legea nr. 273/1994. În acest sens sunt concludente și argumentările la modificările propuse la art. 16 din Legea nr. 101/2008 cu privire la Concepția Sistemului informațional automatizat de stat „Alegeri”.

16) Legea taxei de stat nr. 213/2023 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2023, nr. 306-309, art. 549):

Prin completarea propusă cu subpunctul 3.5 la pct. 3 din anexa nr. 2 la Legea taxei de stat nr. 213/2023 se propune de stabilit scutirea de plata taxei de stat pentru înregistrarea la domiciliu și/sau la reședința temporară a copiilor nou-născuți la înregistrarea inițială a acestora în Registrul de stat al populației odată cu înregistrarea faptului nașterii, precum și a copiilor cu vârsta sub 14 ani care nu dețin act de identitate de uz intern, la înregistrarea ulterioară a datei actualizării actului de naștere în Registrul de stat al populației.

În contextul modernizării și reconceptualizării serviciilor de înregistrare la domiciliu/reședința temporară, potrivit prevederilor pct. 96 din Regulamentul privind eliberarea actelor de identitate și evidența locuitorilor Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 125/2013, expus în redacție nouă prin Hotărârea Guvernului nr. 757/2024, înregistrarea la domiciliu sau la reședința temporară, radierea din evidență se efectuează prin introducerea datelor în Registrul de stat al populației, și anume:

- la înregistrarea inițială a copilului nou-născut la adresa de domiciliu și/sau de reședință temporară, concomitent cu actualizarea datelor despre înregistrarea faptului nașterii în Registrul de stat al populației;

- la actualizarea informației ca urmare a schimbării sau modificării adresei de domiciliu și/sau de reședință temporară, radierii din evidență, la cerere sau din oficiu, în condițiile generale stabilite la Capitolul VII din Regulament.

Pct. 96¹ din Regulamentul menționat stabilește modul de înregistrare inițială a copilului nou-născut la adresa de domiciliu sau de reședință temporară. Această înregistrare se preconizează a fi efectuată din oficiu, în mod automatizat, la adresa de domiciliu/reședință temporară a mamei

copilului nou-născut și este necesară pentru a asigura evidența efectivă a tuturor locuitorilor Republicii Moldova indiferent de vârsta acestora și de faptul dacă au obținut sau nu act de identitate.

Luând în considerare scopul acestui proces și faptul că nu implică depunerea cererii de către mama copilului și careva operațiuni tehnologice suplimentare, se propune ca această înregistrare la domiciliu/reședință temporară a copiilor nou-născuți care se va face concomitent cu înregistrarea inițială a acestora în Registrul de stat al populației să fie scutită de plata taxei de stat.

Necesitatea completării propuse rezidă și din faptul că potrivit pct. 2.1. din anexa nr. 2 la Legea taxei de stat nr. 213/2023, sunt scutiți de plata taxei de stat persoanele fizice pentru înregistrarea nașterii.

17) Legea nr. 68/2024 pentru modificarea Legii nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2024, nr. 148 – 150, art. 217)

Prin derogarea propusă la art. II alin. (1) din Legea nr. 68/2024 pentru modificarea Legii nr. 273/1994, s-a propus extinderea termenelor de implementare a normelor referitoare la certificatul calificat pentru semnătură electronică și imaginile amprentelor digitale înscrise în mediul de stocare electronică a datelor cărții de rezidență, pentru a se reuși crearea Sistemului Informațional „Migrație” prin intermediul căruia se va asigura transmiterea datelor.

Prin completarea propusă la art. II „Dispoziții finale și tranzitorii” al Legii nr. 68/2024 pentru modificarea Legii nr. 273/1994 se propune reglementarea versiunii digitale a buletinului de identitate disponibil prin intermediul aplicației guvernamentale integrate a serviciilor electronice, în contextul punerii în aplicare a cărții de identitate.

În contextul stabilirii la art. II alin. (2) din Legea nr. 68/2024 a faptului că toate tipurile de buletine de identitate eliberate cetățenilor Republicii Moldova până la data intrării în vigoare a prezentei legi se consideră valabile potrivit termenului de valabilitate al acestora, dacă nu intervin situații în care potrivit prevederilor legale acestea devin nevalabile, se propune menținerea reglementărilor date și în privința versiunii digitale a buletinelor de identitate. Prin urmare, în termenul de valabilitate a buletinului de identitate, cetățeanul Republicii Moldova cu capacitate deplină de exercițiu și care se poate identifica electronic utilizând servicii de încredere, prin intermediul aplicației guvernamentale integrate a serviciilor electronice, poate genera și utiliza versiunea digitală a buletinului de identitate. Modul de generare și regimul juridic de utilizare a versiunii digitale a buletinului de identitate este identic cu cel al versiunii digitale a cărții de identitate.

18) La art. XVIII din proiectul de lege sunt stabilite clauzele finale referitoare la termenele de intrare în vigoare a amendamentelor operate la legile enunțate la articolele I – XVII care intră în vigoare în conformitate cu prevederile art. 56 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, cu excepția prevederilor referitoare la regimul juridic al cărții de rezidență, care intră în vigoare la 1 ianuarie 2026.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative a fost elaborat în vederea asigurării implementării prevederilor Legii nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte în redacția Legii nr. 68/2024, prin care a fost introdus noul model de act de identitate – carte de identitate, care urmează a fi pus în circulație odată cu crearea condițiilor tehnice necesare, dar nu mai târziu de 31 martie 2025.

În vederea implementării cărții de identitate a fost modificat și Regulamentul privind eliberarea actelor de identitate și evidența locuitorilor Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 125/2013, expus în redacție nouă prin Hotărârea Guvernului nr. 757/2024.

Proiectul de lege propus urmărește crearea tuturor condițiilor necesare pentru punerea în circulație a cărții de identitate. Prin urmare, analiza unor opțiuni alternative și a riscurilor lipsei de intervenție nu se justifică.

4. Analiza impactului de reglementare

Dat fiind faptul că proiectul de lege vizează armonizarea legislației naționale cu Legea nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte, în redacția Legii nr. 68/2024, care la rândul său a fost armonizată la legislația UE, în temeiul art. 31 alin. (3) din Legea

nr. 100/2017 cu privire la actele normative, analiza impactului de reglementare se prezintă în formă simplificată.

4.1. Impactul asupra sectorului public.

Proiectul legii nu implică un impact structural sau instituțional asupra sistemului administrației publice.

Implementarea cărților de identitate va contribui la realizarea obiectivelor setate de transformare digitală și digitalizare a serviciilor publice prin optimizarea și eficientizarea proceselor de prestare a serviciilor publice și crearea condițiilor tehnice pentru dezvoltarea infrastructurilor care să permită accesul facil al cetățenilor Republicii Moldova la serviciile de e-guvernare și e-business.

Totodată, se creează condiții optime pentru creșterea nivelului de interoperabilitate între sistemele informaționale automatizate administrate de Agenția Servicii Publice și ale altor instituții și autorități publice care țin evidența datelor referitoare la persoane, prin asigurarea accesului la datele care sunt disponibile în resursele informaționale și pot fi utilizate sau furnizate prin intermediul platformei de interoperabilitate (*MConnect*), ceea ce va favoriza schimburile de informații între autorități pentru o mai bună exercitare a sarcinilor publice și automatizarea serviciilor.

Modernizarea serviciului de înregistrare la domiciliu și/sau la reședința temporară a locuitorilor Republicii Moldova va permite ca datele despre domiciliul și/sau reședința persoanelor să fie disponibile în format electronic și accesibile tuturor autorităților publice prin mecanisme de interoperabilitate pe platforma guvernamentală „MConnect” între Registrul de stat al populației și cele ale autorităților publice.

Persoanele juridice de drept public și de drept privat urmează să se conformeze cerințelor tehnice aplicabile în cadrul platformei de interoperabilitate, pentru accesarea informațiilor cu privire la adresa de domiciliu și de reședință temporară a titularilor cărților de identitate, utilizate pentru scopul său legal, cu excepția situațiilor în care sunt aplicabile prevederile legale speciale, în care schimbul de date se va efectua în baza contractelor și acordurilor bilaterale.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Implementarea amendamentelor propuse la actele normative din proiectul de lege nu necesită mijloace financiare din bugetul de stat.

4.3 Impactul asupra sectorului privat

Noile modele ale actelor de identitate – cartea de identitate va impacta pozitiv și mediul de afaceri, în mod special întreprinderile mici și mijlocii și va contribui în procesul de digitalizare a afacerilor. Administratorii întreprinderilor vor dobândi un instrument practic și comod pentru interacționarea în format digital cu instituțiile publice. Titularii se vor putea autentifica în sistemele informaționale ale instituțiilor publice pentru a beneficia de diverse servicii publice electronice (bancare, fiscale, sociale, financiare, educaționale etc.), în mod particular în următoarele sisteme informaționale: MSign, MPower, MPass, MNotify, MCabinet, e-Votare, e-Raportare, e-Declarație, e-Factura, e-Licențiere, e-Stare Civilă, e-Achiziții, etc., care vor facilita procesul de obținere a actelor permissive prevăzute de lege și îndeplinirea formalităților necesare. Semnarea contractelor, actelor, cererilor sau declarațiilor oficiale, precum și accesul la serviciile publice electronice la distanță necesare pe parcursul activității de întreprinzător vor fi posibile fără prezența fizică la oficiile instituțiilor publice, în virtutea deținerii în cartea de identitate și a semnăturii electronice.

4.4. Impactul social

Proiectul de lege prezintă avantaje cu precădere pentru cetățenii Republicii Moldova cărora li se va elibera cartea de identitate.

Cartea de identitate care va conține mijloacele semnăturii electronice calificate și certificatele cheilor publice va permite titularilor utilizarea semnăturii electronice, precum și autentificarea în sistemele informatice ale instituțiilor publice sau ale persoanelor juridice de drept privat. Accesul în regim online la serviciile publice se va îmbunătăți semnificativ, asigurându-se posibilitatea reală pentru cetățeni de a accesa serviciile de e-guvernare și e-business care necesită autentificare și/sau semnătura electronică a serviciilor în regim online. Acest fapt va îmbunătăți interacțiunea cetățenilor cu autoritățile publice și va determina avansarea procesului de digitalizare a serviciilor publice.

Rigorile și standardele europene de securitate vor fi respectate la emiterea cărții de identitate pentru cetățenii Republicii Moldova, ceea ce va favoriza exercitarea în siguranță și în mod liber a

dreptului la libera circulație a cetățenilor Republicii Moldova peste hotarele țării. Actualmente cetățenii Republicii Moldova au posibilitatea de a călători în baza buletinului de identitate în Ucraina și Turcia. Odată cu punerea în circulație a cărții de identitate care va corespunde rigorilor standardelor minime de securitate și în care vor fi integrate datele biometrice va fi posibilă extinderea listei statelor în care cetățenii Republicii Moldova vor putea beneficia de dreptul la libera circulație în baza acestui act de identitate, care va servi și ca document de călătorie.

Totodată proiectul vine să ofere soluții normative pentru asigurarea evidenței efective a tuturor locuitorilor Republicii Moldova la adresa de domiciliu/reședință temporară de la naștere, inclusiv a copiilor cu vârsta sub 14 ani care nu dețin act de identitate de uz intern, precum și pentru obținerea datelor statistice efective privind locuitorii Republicii Moldova.

Lichidarea unor conflicte de norme atestate între actele normative cu aceeași forță juridică referitoare la înscrierea datelor identificatoare ale titularului în actele de identitate contribuie la unificarea aspectului exterior al unui act de identitate și raționalizarea utilizării documentelor mecanolizabile de formatul ID-I în țările comunității europene.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal.

Modificările propuse la actele normative nu vor avea impact asupra modului de prelucrare a datelor cu caracter personal. Rigorile privind protecția datelor cu caracter personal prevăzute de Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal vor fi respectate pe deplin.

4.4.2 Impactul asupra echității și egalității de gen.

Proiectul înaintat nu va avea impact asupra echității și egalității de gen.

4.5. Impactul asupra mediului

Proiectul înaintat nu va avea impact asupra mediului.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Nu au fost identificate.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Proiectul de lege este axat în mare parte pe armonizarea cadrului normativ național ca urmare a adoptării Legii nr. 68/2024 pentru modificarea Legii nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte, care transpune parțial (art. 1, art. 2 lit. (a) primul alineat și lit. (b), art. 3 alin. (1) – (3), (5) – (11), art. 4 alin. (1), alin. (2) lit. (a) – (c), alin. (3), art. 5 alin. (1) – (3), art. 6 lit. (a) – (g), art. 7 alin. (1) și (3), art. 8 – 11) Regulamentul (UE) 2019/1157 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 iunie 2019 privind consolidarea securității cărților de identitate ale cetățenilor UE și a documentelor de ședere eliberate cetățenilor UE și membrilor de familie ai acestora care își exercită dreptul la libera circulație, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 188 din 12 iulie 2019.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Prezentul proiect reprezintă o măsură normativă care urmărește armonizarea cadrului normativ național ca urmare a adoptării Legii nr. 68/2024 pentru modificarea Legii nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte, a Regulamentului privind eliberarea actelor de identitate și evidența locuitorilor Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 125/2013, expus în redacție nouă prin Hotărârea Guvernului nr. 757/2024, precum și continuarea racordării cadrului normativ național la rigorile acquis-ului Uniunii Europene.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În conformitate cu prevederile art. 8 și 9 din Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, publicul a fost informat referitor la inițierea elaborării prezentului proiect, inclusiv prin publicarea acestuia pe pagina web oficială (<https://particip.gov.md/ro/document/stages/proiectul-hotararii-guvernului-pentru-aprobarea-proiectului-de-lege-pentru-modificarea-unor-acte-normative-punerea-in-circulatie-a-cartii-de-identitate/13855>).

Este necesară avizarea proiectului de către următoarele autorități și instituții:

- 1) Ministerul Justiției;
- 2) Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării;
- 3) Ministerul Afacerilor Interne;
- 4) Ministerul Afacerilor Externe;
- 5) Ministerul Muncii și Protecției Sociale;
- 6) Ministerul Finanțelor;
- 7) Cancelaria de Stat;
- 8) Comisia Electorală Centrală;
- 9) Biroul Național de Statistică;
- 10) Instituția Publică „Agenția de Guvernare Electronică”;
- 11) Congresul Autorităților Locale din Moldova.

7. Concluziile expertizelor

Potrivit art. 34 alin. (1), art. 36 și art. 37 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectul de lege va fi remis Ministerului Justiției și Centrului Național Anticorupție pentru a fi supus expertizei juridice și, respectiv, expertizei anticorupție.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

În contextul punerii în circulație a cărții de identitate și modernizării serviciilor publice de înregistrare a locuitorilor Republicii Moldova la adresa de domiciliu și reședință temporară, la 13 noiembrie 2024 a fost aprobată Hotărârea Guvernului nr. 757 care prevede multiple modificări la Regulamentul privind eliberarea actelor de identitate și evidența locuitorilor Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 125/2013.

În vederea executării prevederilor art. II alin. (5) din Legea nr. 68/2024 pentru modificarea Legii nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte, precum și a dispozițiilor finale ale prezentului proiect de lege este necesar de a fi modificate actele normative aferente domeniilor de activitate ale altor autorități și instituții publice care stabilesc norme referitoare la prezentarea actelor de identitate, dovada adresei de domiciliu/reședință temporară, dezvoltarea proceselor de interoperabilitate, dezvoltarea serviciilor electronice etc.

9. Măsuri necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Adoptarea amendamentelor propuse la actele normative menționate în proiectul de lege este una din sarcinile primordiale, realizarea căreia va contribui la crearea bazei normativ-juridice pentru realizarea cu succes a proiectului de punere în circulație a cărții de identitate, de dezvoltare și modernizare a serviciilor de înregistrare la domiciliu/reședință temporară, de dezvoltare a proceselor de interoperabilitate între sistemele informaționale ale autorităților statului.

Potrivit alin. (2) din art. XVIII, la data intrării în vigoare a prezentei legi, Guvernul va aduce actele sale normative în conformitate cu aceasta.

Acțiunile de bază care urmează a fi executate în cadrul proiectului, menționate supra sunt reflectate și raportate periodic în regim on-line pe pagina Guvernului: project.gov.md – privind executarea pct. OG-7-65-176-AGE din Planul național de dezvoltare pentru anii 2025-2027, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 361/2024: Implementarea cărții de identitate și modernizarea serviciului de înregistrare la domiciliu și/sau la reședință temporară a cetățenilor Republicii Moldova https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=143540&lang=ro.

**Secretar general
al ministerului**

Vladislav COJUHARI

Tabel comparativ la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative
(punerea în circulație a cărții de identitate eliberate cetățenilor Republicii Moldova)

Nr. crt.	Prevederea actuală	Modificarea propusă	Prevederea după modificare
Legea nr. 382/2001 cu privire la drepturile persoanelor aparținând minorităților naționale și la statutul juridic al organizațiilor lor (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2001, nr. 107, art. 819)			
1.	<p>Art.16. - (1) Persoanele aparținând minorităților naționale au dreptul să-și utilizeze numele, prenumele și patronimicul (dacă acesta se folosește în limba lor maternă), inclusiv în acte oficiale, în forma acceptată în limba lor maternă.</p> <p>(2) Dacă în limba maternă a persoanei aparținând unei minorități naționale se folosește un alt alfabet decât cel latin, numele, prenumele și patronimicul ei se transliterează în limba română în conformitate cu normele ei de transliterare a numelor străine.</p> <p>(3) La înregistrarea actelor de stare civilă și la perfectarea actelor de identitate este obligatoriu să se țină cont de voința persoanei referitor la utilizarea dreptului stabilit la alin.(1).</p>	<p>Articolul 16 va avea următorul cuprins:</p> <p>„Art.16. - (1) Persoanele aparținând minorităților naționale au dreptul să-și utilizeze numele în forma acceptată în limba lor maternă.</p> <p>(2) Modul de înscriere a numelui persoanei aparținând minorităților naționale în actele oficiale este reglementat prin acte normative speciale.”</p>	<p>Art.16. - (1) Persoanele aparținând minorităților naționale au dreptul să-și utilizeze numele în forma acceptată în limba lor maternă.</p> <p>(2) Modul de înscriere a numelui persoanei aparținând minorităților naționale în actele oficiale este reglementat prin acte normative speciale.</p>
Codul penal al Republicii Moldova nr. 985/2002 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 72-74, art. 195)			
2.	<p>Articolul 360. Luarea, sustragerea, tănuirea, degradarea sau distrugerea documentelor, imprimatelor, ștampilelor sau sigiliilor</p> <p>(2) Luarea, sustragerea, tănuirea, degradarea, distrugerea sau păstrarea buletinelor de identitate sau a altor documente importante ale persoanelor fizice, cu intenția de a limita libertatea persoanei, inclusiv libertatea de circulație, sau de a o lipsi de aceasta, se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 850 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 5 ani.</p>	<p>La articolul 360 alineatul (2), cuvintele „buletinelor de identitate” se substituie cu cuvintele „actelor de identitate”</p>	<p>Articolul 360. Luarea, sustragerea, tănuirea, degradarea sau distrugerea documentelor, imprimatelor, ștampilelor sau sigiliilor</p> <p>(2) Luarea, sustragerea, tănuirea, degradarea, distrugerea sau păstrarea actelor de identitate sau a altor documente importante ale persoanelor fizice, cu intenția de a limita libertatea persoanei, inclusiv libertatea de circulație, sau de a o lipsi de aceasta, se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 850 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 5 ani.</p>
Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002			

(republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2019, nr. 66-75, art. 132)

3.	<p>Articolul 39. Dovada domiciliului sau a reședinței temporare</p> <p>(1) Până la proba contrară, domiciliul sau reședința temporară a persoanei fizice se prezumă că se află la locul menționat ca atare în buletinul de identitate sau, după caz, în alt act de identitate prevăzut de lege.</p> <p>(2) În lipsa acestor mențiuni ori atunci când acestea nu corespund realității, stabilirea sau schimbarea domiciliului ori a reședinței temporare nu va putea fi opusă altor persoane.</p>	<p>Articolul 39 se modifică după cum urmează: alineatul (1) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(1) Până la proba contrară, domiciliul sau reședința temporară a persoanei fizice se prezumă că se află la adresa de domiciliu sau de reședință temporară înscrisă în profilul persoanei din Registrul de stat al populației, în condițiile prevederilor actelor normative privind evidența locuitorilor Republicii Moldova.”;</p> <p>la alineatul (2), cuvântul „mențiuni” se substituie cu cuvintele „înscrisi în Registrul de stat al populației”.</p>	<p>Articolul 39. Dovada domiciliului sau a reședinței temporare</p> <p>(1) Până la proba contrară, domiciliul sau reședința temporară a persoanei fizice se prezumă că se află la adresa de domiciliu sau de reședință temporară înscrisă în profilul persoanei din Registrul de stat al populației, în condițiile prevederilor actelor normative privind evidența locuitorilor Republicii Moldova.</p> <p>(2) În lipsa acestor înscrisi în Registrul de stat al populației ori atunci când acestea nu corespund realității, stabilirea sau schimbarea domiciliului ori a reședinței temporare nu va putea fi opusă altor persoane.</p>
-----------	---	--	--

**Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003
(republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 248-251, art. 699)**

4.	<p>Articolul 542. Cererea de extrădare și actele anexe</p> <p>d) buletinul de identitate al persoanei sau fișa personală, sau orice alt act care îi stabilește identitatea și cetățenia.</p>	<p>La articolul 542 alineatul (3) litera d) va avea următorul cuprins:</p> <p>„d) actul de identitate al persoanei sau extrasul din Registrul de stat al populației (fișa personală), sau orice alt document care face dovada identității și a statutului juridic al acesteia.”</p>	<p>Articolul 542. Cererea de extrădare și actele anexe</p> <p>(d) actul de identitate al persoanei sau extrasul din Registrul de stat al populației (fișa personală), sau orice alt document care face dovada identității și a statutului juridic al acesteia.</p>
-----------	---	---	---

**Codul muncii al Republicii Moldova nr. 154/2003
(Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr. 159-162, art. 648)**

5.	<p>Articolul 57. Documentele care se prezintă la încheierea contractului individual de muncă</p> <p>a) buletinul de identitate sau un alt act de identitate;</p> <p>Articolul 270. Documentele care se prezintă la încheierea contractului individual de muncă prin cumul</p> <p>(1) Persoana care se angajează prin cumul la o altă unitate este obligată să prezinte angajatorului buletinul de identitate sau un alt act de identitate.</p>	<p>Se modifică după cum urmează:</p> <p>1. La articolul 57 alineatul (1), litera a) va avea următorul cuprins:</p> <p>„a) actul de identitate;”.</p> <p>2. La articolul 270, alineatul (1) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(1) Persoana care se angajează prin cumul la o altă unitate este obligată să prezinte angajatorului actul de identitate.”.</p>	<p>Articolul 57. Documentele care se prezintă la încheierea contractului individual de muncă</p> <p>a) actul de identitate;</p> <p>Articolul 270. Documentele care se prezintă la încheierea contractului individual de muncă prin cumul</p> <p>(1) Persoana care se angajează prin cumul la o altă unitate este obligată să prezinte angajatorului actul de identitate.</p>
-----------	--	--	--

Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr. 225/2003

(republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 285-294, art. 436)

6.	Articolul 281. Cauzele de constatare a faptelor care au valoare juridică i) apartenența documentelor constatatoare de drepturi (cu excepția documentelor militare, buletinului de identitate, pașaportului și a certificatelor eliberate de organele de stare civilă) la o persoană al cărei nume indicat în document nu coincide cu numele din certificatul de naștere, buletinul de identitate sau din pașaport;	La articolul 281 alineatul (2) litera i) va avea următorul cuprins: „i) apartenența documentelor constatatoare de drepturi (cu excepția documentelor militare, actelor de identitate și a documentelor de stare civilă) la o persoană al cărei nume indicat în document nu coincide cu numele din certificatul de naștere și din actul de identitate;”.	Articolul 281. Cauzele de constatare a faptelor care au valoare juridică i) apartenența documentelor constatatoare de drepturi (cu excepția documentelor militare, actelor de identitate și a documentelor de stare civilă) la o persoană al cărei nume indicat în document nu coincide cu numele din certificatul de naștere și din actul de identitate;
-----------	--	--	---

**Legea nr. 241/2005 privind prevenirea și combaterea traficului de ființe umane
(Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2005, nr. 164-167, art. 812)**

7.	Articolul 2. Noțiuni principale 5) <i>document</i> – pașaport sau buletin de identitate, orice fel de documente de călătorie ale persoanei supuse exploatării;	La articolul 2, punctul 5) va avea următorul cuprins: „5) <i>document</i> – act de identitate sau orice alt document de călătorie al persoanei supuse exploatării;”.	Articolul 2. Noțiuni principale 5) <i>document</i> – act de identitate sau orice alt document de călătorie al persoanei supuse exploatării;
-----------	--	---	---

**Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală
(Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 32-35, art. 116)**

8.	Articolul 11. Numărul de consilieri (1) Consiliile locale sînt compuse din consilieri aleși în condițiile Codului electoral. Numărul de consilieri se aduce la cunoștința publică prin hotărâre a Comisiei Electorale Centrale, în funcție de numărul de locuitori ai unității administrativ-teritoriale la data de 1 ianuarie a anului în care au loc alegerile, conform datelor din Registrul de stat al populației, prezentate de Agenția Servicii Publice, după cum urmează:	La articolul 11 alineatul (1), textul „conform datelor din Registrul de stat al populației, prezentate de Agenția Servicii Publice” se substituie cu cuvintele „conform datelor Biroului Național de Statistică”	Articolul 11. Numărul de consilieri (1) Consiliile locale sînt compuse din consilieri aleși în condițiile Codului electoral. Numărul de consilieri se aduce la cunoștința publică prin hotărâre a Comisiei Electorale Centrale, în funcție de numărul de locuitori ai unității administrativ-teritoriale la data de 1 ianuarie a anului în care au loc alegerile, conform datelor Biroului Național de Statistică, după cum urmează:
-----------	--	--	--

**Legea nr. 101/2008 cu privire la Concepția Sistemului informațional automatizat de stat „Alegeri”
(Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 117-119, art. 457)**

9.		În anexa la Legea nr.101/2008 cu privire la Concepția Sistemului informațional automatizat de stat „Alegeri”, punctul 12 va avea următorul cuprins:	
-----------	--	---	--

	<p>12. În SIAS „Alegeri” sînt utilizate următoarele acte de identitate:</p> <p>a) buletinul de identitate al cetățeanului Republicii Moldova, cu fișa de însoțire care confirmă domiciliul sau reședința alegătorului pe teritoriul secției de votare;</p> <p>d) buletinul de identitate provizoriu cu mențiunile privind cetățenia Republicii Moldova, domiciliul titularului;</p> <p>e) pașaportul pentru intrare-ieșire din țară, livretul de marinar, în cazul alegerilor parlamentare sau în cazul referendumului național, în secțiile de votare constituite peste hotarele Republicii Moldova;</p> <p>f) livretul militar pentru ostașii în termen, livretul eliberat de Centrul Serviciului Civil pentru persoanele care îndeplinesc serviciul civil (de alternativă).</p>	<p>„12. În SIAS „Alegeri” sunt utilizate următoarele acte de identitate:</p> <p>a) cartea de identitate, buletinul de identitate al cetățeanului Republicii Moldova;</p> <p>b) cartea de identitate provizorie, buletinul de identitate provizoriu;</p> <p>c) pașaportul cetățeanului Republicii Moldova.”.</p>	<p>12. În SIAS „Alegeri” sunt utilizate următoarele acte de identitate:</p> <p>a) cartea de identitate, buletinul de identitate al cetățeanului Republicii Moldova;</p> <p>b) cartea de identitate provizorie, buletinul de identitate provizoriu;</p> <p>c) pașaportul cetățeanului Republicii Moldova.</p>
--	---	--	---

**Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008
(republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 78-84, art. 100)**

<p>10.</p>	<p>Articolul 333. Încălcarea regulilor de ședere în Moldova</p> <p>(4¹) Nedeclararea de către cetățenii străini în termen de 15 zile despre schimbarea documentului de călătorie, precum și despre pierderea, furtul, deteriorarea documentului de călătorie/permisului de ședere/buletinului de identitate pentru apatrizi sau orice modificare intervenită în starea civilă și în datele cu caracter personal, în special schimbarea numelui, prenumelui, cetățeniei, domiciliului și/sau reședinței, încheierea, desfacerea ori anularea căsătoriei,</p> <p>se sancționează cu amendă de la 12 la 30 de unități convenționale.</p>	<p>1. La articolul 333:</p> <p>alineatul (4¹), după cuvintele „deteriorarea documentului de călătorie/” se completează cu cuvintele „cărții de rezidență/”;</p>	<p>Articolul 333. Încălcarea regulilor de ședere în Moldova</p> <p>(4¹) Nedeclararea de către cetățenii străini în termen de 15 zile despre schimbarea documentului de călătorie, precum și despre pierderea, furtul, deteriorarea documentului de călătorie/cărții de rezidență/permisului de ședere/buletinului de identitate pentru apatrizi sau orice modificare intervenită în starea civilă și în datele cu caracter personal, în special schimbarea numelui, prenumelui, cetățeniei, domiciliului și/sau reședinței, încheierea, desfacerea ori anularea căsătoriei,</p> <p>se sancționează cu amendă de la 12 la 30 de unități convenționale.</p>
-------------------	---	---	---

(4²) Nerespectarea de către cetățenii străini a obligației de a avea în permanență asupra lor permisul de ședere sau buletinul de identitate pentru apatrizi, de a nu-l înstrăina și de a-l prezenta la solicitarea organelor abilitate ori de câte ori li se solicită acesta

se sancționează cu amendă de la 12 la 30 de unități convenționale.

(4³) Reținerea documentului de călătorie al unui cetățean străin sau a permisului de ședere, sau a buletinului de identitate pentru apatrizi de către persoane neautorizate

se sancționează cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 120 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 334. Încălcarea regulilor de plasare în câmpul muncii a cetățenilor străini sau a apatrizilor

(1) Plasarea în câmpul muncii a cetățenilor străini sau a apatrizilor, aflați provizoriu în Republica Moldova, fără permis de ședere în scop de muncă eliberat în modul stabilit de legislație

se sancționează cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 120 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei juridice pentru fiecare angajat ilegal.

(2) Desfășurarea activității de muncă de către cetățeni străini sau apatrizi, aflați provizoriu în Republica Moldova, fără permis de ședere în scop de muncă eliberat în modul stabilit de legislație

alineatul (4²), cuvintele „obligației de a avea în permanență asupra lor” se substituie cu textul „termenului de perfectare a cărții de rezidență, ori a obligației de a avea în permanență asupra lor cartea de rezidență,”;

alineatul (4³) după cuvintele „cetățean străin” se completează cu cuvintele „sau a cărții de rezidență”.

2. La articolul 334:

alineatul (1), după textul „Republica Moldova, fără” se completează cu cuvintele „carte de rezidență sau”;

alineatul (2), după cuvintele „Republica Moldova, fără” se completează cu cuvintele „carte de rezidență sau”;

(4²) Nerespectarea de către cetățenii străini a termenului de perfectare a cărții de rezidență, ori a obligației de a avea în permanență asupra lor cartea de rezidență, permisul de ședere sau buletinul de identitate pentru apatrizi, de a nu-l înstrăina și de a-l prezenta la solicitarea organelor abilitate ori de câte ori li se solicită acesta

se sancționează cu amendă de la 12 la 30 de unități convenționale.

(4³) Reținerea documentului de călătorie al unui cetățean străin sau a cărții de rezidență sau a permisului de ședere, sau a buletinului de identitate pentru apatrizi de către persoane neautorizate

se sancționează cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 120 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 334. Încălcarea regulilor de plasare în câmpul muncii a cetățenilor străini sau a apatrizilor

(1) Plasarea în câmpul muncii a cetățenilor străini sau a apatrizilor, aflați provizoriu în Republica Moldova, fără carte de rezidență sau permis de ședere în scop de muncă eliberat în modul stabilit de legislație

se sancționează cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 120 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei juridice pentru fiecare angajat ilegal.

(2) Desfășurarea activității de muncă de către cetățeni străini sau apatrizi, aflați provizoriu în Republica Moldova, fără carte de rezidență sau

<p>se sancționează cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale.</p> <p>(3) Obținerea, la cererea persoanei cu funcție de răspundere, a permisului de ședere în scop de muncă eliberat pe numele unui cetățean străin sau al unui apatrid, aflat provizoriu în Republica Moldova, fără angajarea acestuia în câmpul muncii se sancționează cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 120 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.</p> <p>Articolul 341. Ridicarea ilegală de către o persoană cu funcție de răspundere a buletinului de identitate Ridicarea ilegală de către o persoană cu funcție de răspundere a buletinului de identitate, luarea sau predarea acestuia drept garanție se sancționează cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale.</p> <p>Articolul 443. Conținutul procesului-verbal cu privire la contravenție c) numele, prenumele, domiciliul, ocupația persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional, datele din buletinul ei de identitate sau, după caz, din alt act care stabilește identitatea persoanei, iar în cazul persoanei juridice, denumirea, sediul, codul ei fiscal, datele persoanei fizice care o reprezintă;</p>	<p>alineatul (3), după cuvintele „funcție de răspundere, a” se completează cu cuvintele „cărții de rezidență sau a”.</p> <p>3. La articolul 341, în titlul și cuprinsul acestuia, cuvintele „buletinului de identitate” se substituie cu cuvintele „actului de identitate”.</p> <p>4. Articolul 443: la alineatul (1) litera c), după cuvântul „domiciliul” se introduce textul „și/sau reședința temporară potrivit Registrului de stat al populației”, iar cuvintele „buletinul ei de identitate” se substituie cu cuvintele „actul de identitate”;</p>	<p>permis de ședere în scop de muncă eliberat în modul stabilit de legislație se sancționează cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale.</p> <p>(3) Obținerea, la cererea persoanei cu funcție de răspundere, a cărții de rezidență sau a permisului de ședere în scop de muncă eliberat pe numele unui cetățean străin sau al unui apatrid, aflat provizoriu în Republica Moldova, fără angajarea acestuia în câmpul muncii se sancționează cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 120 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.</p> <p>Articolul 341. Ridicarea ilegală de către o persoană cu funcție de răspundere a actului de identitate Ridicarea ilegală de către o persoană cu funcție de răspundere a actului de identitate, luarea sau predarea acestuia drept garanție se sancționează cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale.</p> <p>Articolul 443. Conținutul procesului-verbal cu privire la contravenție c) numele, prenumele, domiciliul și/sau reședința temporară potrivit Registrului de stat al populației, ocupația persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional, datele din actul de identitate sau, după caz, din alt act care stabilește identitatea persoanei, iar în cazul persoanei juridice, denumirea, sediul, codul ei fiscal, datele persoanei fizice care o reprezintă;</p>
--	---	--

<p>(2) În cazul în care persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional este un minor, în procesul-verbal se va consemna și numele, prenumele, domiciliul părinților sau ale altor reprezentanți legali.</p> <p>Articolul 445. Nulitatea procesului-verbal cu privire la contravenție</p> <p>(1) Neconsemnarea în procesul-verbal cu privire la contravenție a mențiunilor privind numele, prenumele și funcția agentului constatator, numele, prenumele, data (ziua, luna, anul) întocmirii procesului-verbal, seria și numărul actului de identitate și numărul de identificare personal (IDNP) sau datele de identificare din buletinul de identitate provizoriu ale făptuitorului care renunță la numărul de identificare personal și la evidența automatizată în Registrul de stat al populației, iar în cazul persoanei juridice – lipsa denumirii și a sediului acesteia, a circumstanțelor comiterii și încadrării juridice a faptei contravenționale săvârșite și a datei comiterii acesteia, a semnăturii agentului constatator sau a martorului asistent, în cazul refuzului contravenientului de a semna dacă procesul-verbal a fost întocmit în prezența unui martor, atrage nulitatea absolută a procesului-verbal.</p> <p>Articolul 447¹. Examinarea cauzei contravenționale de către autoritatea competentă</p> <p>3) numele, prenumele, domiciliul, ocupația persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional, datele din buletinul de identitate, iar în cazul persoanei juridice – denumirea, sediul, codul fiscal, datele persoanei fizice care o reprezintă;</p>	<p>la alineatul (2), după cuvântul „domiciliul” se introduce textul „și/sau reședința temporară potrivit Registrului de stat al populației a”.</p> <p>5. La articolul 445 alineatul (1), după cuvintele „buletinul de identitate provizoriu” se introduc cuvintele „sau din cartea de identitate provizorie”, iar cuvintele „și la evidența automatizată în Registrul de stat al populației” se exclud.</p> <p>6. La articolul 447¹ alineatul (3), punctul 3) va avea următorul cuprins:</p> <p>„3) numele, prenumele, domiciliul și/sau reședința temporară potrivit Registrului de stat al populației, ocupația persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional, datele din actul de identitate, iar în cazul persoanei juridice –</p>	<p>(2) În cazul în care persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional este un minor, în procesul-verbal se va consemna și numele, prenumele, domiciliul și/sau reședința temporară potrivit Registrului de stat al populației a părinților sau ale altor reprezentanți legali.</p> <p>Articolul 445. Nulitatea procesului-verbal cu privire la contravenție</p> <p>(1) Neconsemnarea în procesul-verbal cu privire la contravenție a mențiunilor privind numele, prenumele și funcția agentului constatator, numele, prenumele, data (ziua, luna, anul) întocmirii procesului-verbal, seria și numărul actului de identitate și numărul de identificare personal (IDNP) sau datele de identificare din buletinul de identitate provizoriu sau din cartea de identitate provizorie ale făptuitorului care renunță la numărul de identificare personal, iar în cazul persoanei juridice – lipsa denumirii și a sediului acesteia, a circumstanțelor comiterii și încadrării juridice a faptei contravenționale săvârșite și a datei comiterii acesteia, a semnăturii agentului constatator sau a martorului asistent, în cazul refuzului contravenientului de a semna dacă procesul-verbal a fost întocmit în prezența unui martor, atrage nulitatea absolută a procesului-verbal.</p> <p>Articolul 447¹. Examinarea cauzei contravenționale de către autoritatea competentă</p> <p>3) numele, prenumele, domiciliul și/sau reședința temporară potrivit Registrului de stat al populației, ocupația persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional, datele din actul de identitate, iar în cazul persoanei juridice –</p>
--	--	---

	<p>Articolul 451². Decizia privind examinarea contravenției în temeiul constatării personale a agentului constator</p> <p>c) numele, prenumele, domiciliul și/sau reședința, datele din buletinul de identitate al persoanei în a cărei privință a fost pornit proces contravențional sau, după caz, din alt act care stabilește identitatea persoanei, iar în cazul persoanei juridice – denumirea, sediul, codul ei fiscal, datele persoanei fizice care o reprezintă;</p> <p>(3) În cazul în care contravenientul este un minor, se va consemna și numele, prenumele, domiciliul și/sau reședința reprezentantului legal al acestuia.</p>	<p>denumirea, sediul, codul fiscal, datele persoanei fizice care o reprezintă;”.</p> <p>7. La articolul 451² alineatul (1), litera c) va avea următorul cuprins:</p> <p>„c) numele, prenumele, domiciliul și/sau reședința temporară potrivit Registrului de stat al populației, datele din actul de identitate al persoanei în a cărei privință a fost pornit proces contravențional sau, după caz, din alt act care stabilește identitatea persoanei, iar în cazul persoanei juridice – denumirea, sediul, codul ei fiscal, datele persoanei fizice care o reprezintă;”;</p> <p>alineatul (3) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(3) În cazul în care contravenientul este un minor, se va consemna și numele, prenumele, domiciliul și/sau reședința temporară a reprezentantului legal al acestuia potrivit Registrului de stat al populației.”.</p>	<p>denumirea, sediul, codul fiscal, datele persoanei fizice care o reprezintă;</p> <p>Articolul 451². Decizia privind examinarea contravenției în temeiul constatării personale a agentului constator</p> <p>c) numele, prenumele, domiciliul și/sau reședința temporară potrivit Registrului de stat al populației, datele din actul de identitate al persoanei în a cărei privință a fost pornit proces contravențional sau, după caz, din alt act care stabilește identitatea persoanei, iar în cazul persoanei juridice – denumirea, sediul, codul ei fiscal, datele persoanei fizice care o reprezintă;</p> <p>(3) În cazul în care contravenientul este un minor, se va consemna și numele, prenumele, domiciliul și/sau reședința temporară a reprezentantului legal al acestuia potrivit Registrului de stat al populației.</p>
11.	Legea nr. 200/2010 cu privire la regimul străinilor în Republica Moldova (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 179-181, art. 610)		
	<p>Articolul 3. Noțiuni principale</p> <p><i>permis de ședere/buletin de identitate pentru apatrizi</i> – act de identitate care atestă dreptul de ședere legală pe teritoriul Republicii Moldova;</p>	<p>1. La articolul 3:</p> <p>noțiunea „permis de ședere/buletin de identitate pentru apatrizi” va avea următorul cuprins: „permis de ședere/buletin de identitate pentru apatrizi – act de identitate, eliberat până la 31.12.2025, care atestă dreptul de ședere legală pe teritoriul Republicii Moldova. Se consideră valabile potrivit termenului de valabilitate al acestora, dacă nu intervin situații în care potrivit prevederilor legale acestea devin nevalabile;”;</p>	<p>Articolul 3. Noțiuni principale</p> <p><i>permis de ședere/buletin de identitate pentru apatrizi</i> – act de identitate, eliberat până la 31.12.2025, care atestă dreptul de ședere legală pe teritoriul Republicii Moldova. Se consideră valabile potrivit termenului de valabilitate al acestora, dacă nu intervin situații în care potrivit prevederilor legale acestea devin nevalabile;</p>

	<p><i>drept de aflare</i> – drept conferit prin excepție străinului, în condițiile prezentei legi, prin care i se permite aflarea temporară pe teritoriul Republicii Moldova, fără deținerea permisului de ședere, pe un termen cumulativ mai mare de 90 de zile calendaristice, dar care nu depășește un an calendaristic;</p> <p>Articolul 6. Condițiile de intrare a străinilor pe teritoriul Republicii Moldova</p> <p>b) posedă viză acordată în condițiile prezentei legi sau, după caz, permis de ședere valabil ori buletin de identitate pentru refugiați sau pentru beneficiarii de protecție umanitară, ori confirmare a dreptului de aflare pe teritoriul Republicii Moldova, dacă prin tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte nu s-a stabilit altfel;</p> <p>(5) Străinii care domiciliază legal în Republica Moldova și care părăsesc temporar teritoriul ei au dreptul de a reintra în țară, fără viză de intrare-ieșire, pe toată durata valabilității permisului de ședere.</p>	<p>se completează cu noțiunea „carte de rezidență” cu următorul cuprins: „carte de rezidență – act de identitate eliberat străinilor cărora li s-a acordat drept de ședere pe teritoriul Republicii Moldova, persoanelor cărora li s-a recunoscut statutul de apatrid sau de refugiat, precum și persoanelor cărora li s-a acordat protecție umanitară în conformitate cu actele normative;”;</p> <p>la noțiunea „drept de aflare”, după cuvintele „fără deținerea” se completează cu cuvintele „cărții de rezidență sau”.</p> <p>2. La articolul 6: alineatul (1) litera b), după cuvintele „după caz,” se completează cu cuvintele „carte de rezidență valabilă, ori”;</p> <p>alineatul (5), după cuvintele „durata valabilității” se completează cu cuvintele „cărții de rezidență sau a”.</p>	<p><i>carte de rezidență</i> – act de identitate eliberat străinilor cărora li s-a acordat drept de ședere pe teritoriul Republicii Moldova, persoanelor cărora li s-a recunoscut statutul de apatrid sau de refugiat, precum și persoanelor cărora li s-a acordat protecție umanitară în conformitate cu actele normative;</p> <p><i>drept de aflare</i> – drept conferit prin excepție străinului, în condițiile prezentei legi, prin care i se permite aflarea temporară pe teritoriul Republicii Moldova, fără deținerea cărții de rezidență sau permisului de ședere, pe un termen cumulativ mai mare de 90 de zile calendaristice, dar care nu depășește un an calendaristic;</p> <p>Articolul 6. Condițiile de intrare a străinilor pe teritoriul Republicii Moldova</p> <p>b) posedă viză acordată în condițiile prezentei legi sau, după caz, carte de rezidență valabilă, ori permis de ședere valabil ori buletin de identitate pentru refugiați sau pentru beneficiarii de protecție umanitară, ori confirmare a dreptului de aflare pe teritoriul Republicii Moldova, dacă prin tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte nu s-a stabilit altfel;</p> <p>(5) Străinii care domiciliază legal în Republica Moldova și care părăsesc temporar teritoriul ei au dreptul de a reintra în țară, fără viză de intrare-ieșire, pe toată durata valabilității cărții de rezidență sau a permisului de ședere.</p>
--	--	--	---

<p>Articolul 18. Viza de scurtă ședere</p> <p>c) vizită – străinilor care intenționează să se deplaseze în Republica Moldova în vizită la cetățeni moldoveni sau la cetățeni străini titulari de permise de ședere valabile;</p> <p>Articolul 30. Excepții de la procedura invitației</p> <p>a) minorul al cărui părinte, cetățean străin, se află în posesia unui permis de ședere în Republica Moldova sau buletin de identitate pentru apatrizi, cu condiția ca acesta să fie valabil cel puțin 90 de zile de la data acordării vizei de intrare;</p> <p>Articolul 30¹. Dreptul de aflare temporară pe teritoriul Republicii Moldova al vânzătorilor profesioniști, al prestatorilor de servicii contractuale și al profesioniștilor independenți</p> <p>(1) Vânzătorii profesioniști, prestatorii de servicii contractuale și profesioniștii independenți dintr-un stat membru al Uniunii Europene sau din alte state a căror listă este aprobată de Guvern pot desfășura activități pe teritoriul Republicii Moldova fără a avea un permis de ședere provizorie.</p> <p>Articolul 38¹. Acordarea și prelungirea dreptului provizorie pentru reîntregirea familiei cu cetățeni ai Republicii Moldova</p> <p>b) copia de pe buletinul de identitate al cetățeanului Republicii Moldova;</p>	<p>3. Articolul 18 la alineatul (2) litera c), după cuvintele „străini titulari de” se completează cu cuvintele „cărți de rezidență sau”.</p> <p>4. Articolul 30 la litera a), după cuvintele „în posesia” se completează cu cuvintele „unei cărți de rezidență sau a”.</p> <p>5. Articolul 30¹ la alineatul (1), după cuvintele „fără a avea” se completează cu cuvintele „carte de rezidență sau”.</p> <p>6. Articolul 38¹ la alineatul (2), litera b) va avea următorul cuprins: „b) copia de pe cartea de identitate valabilă sau buletinul de identitate valabil al cetățeanului Republicii Moldova;”.</p>	<p>Articolul 18. Viza de scurtă ședere</p> <p>c) vizită – străinilor care intenționează să se deplaseze în Republica Moldova în vizită la cetățeni moldoveni sau la cetățeni străini titulari de cărți de rezidență sau permise de ședere valabile;</p> <p>Articolul 30. Excepții de la procedura invitației</p> <p>a) minorul al cărui părinte, cetățean străin, se află în posesia unei cărți de rezidență sau a unui permis de ședere în Republica Moldova sau buletin de identitate pentru apatrizi, cu condiția ca acesta să fie valabil cel puțin 90 de zile de la data acordării vizei de intrare;</p> <p>Articolul 30¹. Dreptul de aflare temporară pe teritoriul Republicii Moldova al vânzătorilor profesioniști, al prestatorilor de servicii contractuale și al profesioniștilor independenți</p> <p>(1) Vânzătorii profesioniști, prestatorii de servicii contractuale și profesioniștii independenți dintr-un stat membru al Uniunii Europene sau din alte state a căror listă este aprobată de Guvern pot desfășura activități pe teritoriul Republicii Moldova fără a avea carte de rezidență sau un permis de ședere provizorie.</p> <p>Articolul 38¹. Acordarea și prelungirea dreptului provizorie pentru reîntregirea familiei cu cetățeni ai Republicii Moldova</p> <p>b) copia de pe cartea de identitate valabilă sau buletinul de identitate valabil al cetățeanului Republicii Moldova;</p>
---	---	--

<p>Articolul 42¹. Acordarea și prelungirea dreptului de ședere provizorie pentru victimele traficului de ființe umane</p> <p>(5) Dreptul de ședere provizorie pentru victimele traficului de ființe umane și permisul de ședere aferent se eliberează în mod gratuit.</p> <p>Articolul 42². Prelungirea dreptului de ședere provizorie pentru victimele violenței în familie</p> <p>(5) Dreptul de ședere provizorie pentru victimele violenței în familie și permisul de ședere aferent se eliberează gratuit</p> <p>Articolul 43¹. Condițiile de imigrare în scop de muncă în Republica Moldova</p> <p>(3) Pe teritoriul Republicii Moldova străinii pot desfășura activități de muncă în baza dreptului de aflare sau a dreptului de ședere provizorie în scop de muncă și a permisului de ședere provizorie în scop de muncă, eliberat de autoritatea competentă pentru străini la cererea beneficiarului solicitant.</p> <p>b) străinilor aflați în Republica Moldova în scop de muncă, cu permis de ședere valabil, în cazul în care contractul individual de muncă precedent încheiat cu ei a fost reziliat înainte de termen;</p>	<p>7. Articolul 42¹ la alineatul (5), cuvintele „permisul de ședere aferent” se substituie cu cuvintele „cartea de rezidență aferentă”.</p> <p>8. Articolul 42² la alineatul (5), cuvintele „permisul de ședere aferent” se substituie cu cuvintele „cartea de rezidență aferentă”.</p> <p>9. La articolul 43¹: alineatul (3), cuvintele „a permisului de ședere provizorie în scop de muncă, eliberat” se substituie cu cuvintele „a cărții de rezidență sau a permisului de ședere provizorie în scop de muncă, pe perioada valabilității acestora, eliberate”;</p> <p>alineatul (6) litera b), cuvintele „cu permis de ședere valabil” se substituie cu cuvintele „care dețin o carte de rezidență valabilă sau un permis de ședere valabil”;</p>	<p>Articolul 42¹. Acordarea și prelungirea dreptului de ședere provizorie pentru victimele traficului de ființe umane</p> <p>(5) Dreptul de ședere provizorie pentru victimele traficului de ființe umane și cartea de rezidență aferentă se eliberează în mod gratuit.</p> <p>Articolul 42². Prelungirea dreptului de ședere provizorie pentru victimele violenței în familie</p> <p>(5) Dreptul de ședere provizorie pentru victimele violenței în familie și cartea de rezidență aferentă se eliberează gratuit.</p> <p>Articolul 43¹. Condițiile de imigrare în scop de muncă în Republica Moldova</p> <p>(3) Pe teritoriul Republicii Moldova străinii pot desfășura activități de muncă în baza dreptului de aflare sau a dreptului de ședere provizorie în scop de muncă și a cărții de rezidență sau a permisului de ședere provizorie în scop de muncă, pe perioada valabilității acestora, eliberate de autoritatea competentă pentru străini la cererea beneficiarului solicitant.</p> <p>b) străinilor aflați în Republica Moldova în scop de muncă, care dețin o carte de rezidență valabilă sau un permis de ședere valabil, în cazul în care contractul individual de muncă precedent încheiat cu ei a fost reziliat înainte de termen;</p>
---	--	--

<p>(8) Pot presta muncă pe teritoriul Republicii Moldova în baza vizei, a dreptului de aflare sau a dreptului de ședere provizorie, după caz, fără obținerea prealabilă a dreptului de ședere provizorie în scop de muncă și a unui permis de ședere provizorie în scop de muncă, următoarele categorii de străini:</p> <p>(10) Străinii tolerați, pe perioada în care li s-a acordat tolerarea rămânerii pe teritoriul Republicii Moldova, pot desfășura activități de muncă pe teritoriul Republicii Moldova, în conformitate cu legislația muncii, fără a fi necesar să obțină dreptul de ședere provizorie în scop de muncă și un permis de ședere provizorie în scop de muncă.</p> <p>Articolul 43². Depunerea actelor pentru acordarea sau prelungirea dreptului de ședere provizorie în scop de muncă și emiterea deciziei</p> <p>d) certificatul de cazier judiciar sau un alt document cu aceeași valoare juridică, tradus și legalizat sau apostilat de autoritățile statului a cărui cetățenie o deține străinul, excepție făcând străinii titulari ai permiselor de ședere valabile;</p> <p>(4) Pentru prelungirea dreptului de ședere provizorie în scop de muncă, beneficiarul solicitant, cu cel puțin 15 zile calendaristice înainte de expirarea termenului de valabilitate a permisului de ședere provizorie în scop de muncă al străinului, depune la ghișeul unic demersul tipizat privind prelungirea dreptului de ședere provizorie în scop de muncă, însoțit de o copie de pe contractul individual de muncă și de actele prevăzute la alin.</p>	<p>alineatul (8), după cuvintele „în scop de muncă și a” se completează cu cuvintele „unei cărți de rezidență sau a”;</p> <p>alineatul (10), cuvintele „un permis de ședere provizorie în scop de muncă” se substituie cu cuvintele „unei cărți de rezidență”.</p> <p>10. La articolul 43² :</p> <p>alineatul (2) litera d), după cuvintele „străinii titulari ai” se introduc cuvintele „cărților de rezidență valabile sau ai”;</p> <p>alineatul (4), după cuvintele „termenului de valabilitate a” se introduc cuvintele „cărții de rezidență sau a”;</p>	<p>(8) Pot presta muncă pe teritoriul Republicii Moldova în baza vizei, a dreptului de aflare sau a dreptului de ședere provizorie, după caz, fără obținerea prealabilă a dreptului de ședere provizorie în scop de muncă și a unei cărți de rezidență sau a unui permis de ședere provizorie în scop de muncă, următoarele categorii de străini:</p> <p>(10) Străinii tolerați, pe perioada în care li s-a acordat tolerarea rămânerii pe teritoriul Republicii Moldova, pot desfășura activități de muncă pe teritoriul Republicii Moldova, în conformitate cu legislația muncii, fără a fi necesar să obțină dreptul de ședere provizorie în scop de muncă și unei cărți de rezidență.</p> <p>Articolul 43². Depunerea actelor pentru acordarea sau prelungirea dreptului de ședere provizorie în scop de muncă și emiterea deciziei</p> <p>d) certificatul de cazier judiciar sau un alt document cu aceeași valoare juridică, tradus și legalizat sau apostilat de autoritățile statului a cărui cetățenie o deține străinul, excepție făcând străinii titulari ai cărților de rezidență valabile sau ai permiselor de ședere valabile;</p> <p>(4) Pentru prelungirea dreptului de ședere provizorie în scop de muncă, beneficiarul solicitant, cu cel puțin 15 zile calendaristice înainte de expirarea termenului de valabilitate a cărții de rezidență sau a permisului de ședere provizorie în scop de muncă al străinului, depune la ghișeul unic demersul tipizat privind prelungirea dreptului de ședere provizorie în scop de muncă, însoțit de o copie de pe contractul individual de muncă și de actele prevăzute la alin. (2), cu excepția</p>
---	--	--

(2), cu excepția certificatului de cazier judiciar sau a unui alt document cu aceeași valoare juridică.

(9) Permisul de ședere provizorie în scop de muncă se perfectează de către Agenția Servicii Publice în termen de până la 7 zile calendaristice de la data depunerii cererii.

Articolul 43¹⁷. Particularitățile activității de muncă a unor categorii de străini

(1) Străinul care a fost luat la evidență inițială cu atribuirea numărului de identificare de stat al persoanei fizice (IDNP), cu sau fără eliberarea actelor de identitate, fără prezența acestuia pe teritoriul Republicii Moldova, este în drept să presteze muncă fără obținerea unei vize, a dreptului de aflare sau a dreptului de ședere provizorie, fără obținerea prealabilă a dreptului de ședere provizorie în scop de muncă și a unui permis de ședere provizorie cu condiția îndeplinirii cumulative a următoarelor condiții:

Articolul 45. Acordarea și încetarea dreptului de ședere permanent

(10) Expirarea permisului de ședere permanentă nu determină în niciun caz încetarea sau retragerea dreptului de ședere permanentă.

Articolul 71. Suportarea cheltuielilor

(3) Beneficiarul solicitant persoană fizică sau juridică este obligat să suporte cheltuielile de returnare, readmisie și expulzare a străinului pe care

alineatul 9) va avea următorul cuprins: „(9) Cartea de rezidență eliberată străinului, pentru care a fost acordat dreptul de ședere provizorie în scop de muncă, se perfectează de către Agenția Servicii Publice în termen de până la 7 zile calendaristice de la data depunerii cererii.”.

11. Articolul 43¹⁷ la alineatul (1), cuvintele „unui permis de ședere provizorie” se substituie cu cuvintele „unei cărți de rezidență”.

12. Articolul 45 la alineatul (10), după cuvântul „Expirarea” se completează cu cuvintele „cărții de rezidență sau a”.

13. Articolul 71 la alineatul (3), după cuvintele „sau al cărui” se completează cu cuvintele „carte de rezidență sau”.

certificatului de cazier judiciar sau a unui alt document cu aceeași valoare juridică.

(9) Cartea de rezidență eliberată străinului, pentru care a fost acordat dreptul de ședere provizorie în scop de muncă, se perfectează de către Agenția Servicii Publice în termen de până la 7 zile calendaristice de la data depunerii cererii.

Articolul 43¹⁷. Particularitățile activității de muncă a unor categorii de străini

(1) Străinul care a fost luat la evidență inițială cu atribuirea numărului de identificare de stat al persoanei fizice (IDNP), cu sau fără eliberarea actelor de identitate, fără prezența acestuia pe teritoriul Republicii Moldova, este în drept să presteze muncă fără obținerea unei vize, a dreptului de aflare sau a dreptului de ședere provizorie, fără obținerea prealabilă a dreptului de ședere provizorie în scop de muncă și a unei cărți de rezidență cu condiția îndeplinirii cumulative a următoarelor condiții:

Articolul 45. Acordarea și încetarea dreptului de ședere permanent

(10) Expirarea cărții de rezidență sau a permisului de ședere permanentă nu determină în niciun caz încetarea sau retragerea dreptului de ședere permanentă.

Articolul 71. Suportarea cheltuielilor

(3) Beneficiarul solicitant persoană fizică sau juridică este obligat să suporte cheltuielile de returnare, readmisie și expulzare a străinului pe care

I-a angajat ilegal sau al cărui permis de ședere nu mai este valabil.

Articolul 72. Eliberarea actelor de identitate pentru străini

(1) Autoritatea competentă pentru străini eliberează străinului căruia i s-a acordat sau i s-a prelungit, după caz, dreptul de ședere în Republica Moldova ori căruia i s-a recunoscut statutul de apatrid următoarele acte de identitate:

a) permis de ședere provizorie – străinului căruia i s-a acordat sau i s-a prelungit, după caz, dreptul de ședere provizorie;

b) permis de ședere permanentă – străinului, cu excepția apatrizilor, căruia i s-a acordat drept de ședere permanentă în Republica Moldova;

c) buletin de identitate pentru apatrizi și, la cerere, document de călătorie – apatridului căruia i s-a acordat drept de ședere permanentă în Republica Moldova sau i s-a recunoscut statutul de apatrid.

(2) Actele de identitate se perfectează de organul competent desemnat de Guvern.

(3) Cererea de eliberare a actelor de identitate pentru străini se depune la Ghișeul Unic, instituit în cadrul autorității competente pentru străini. Categoriile de străini specificate la capitolul IV1 urmează să se prezinte, în termen de 5 zile calendaristice de la data eliberării dreptului de ședere în scop de muncă sau, după caz, de la data intrării în țară, la autoritatea competentă pentru străini pentru perfectarea permisului de ședere.

Articolul 73. Regimul permisului de ședere și al buletinului de identitate pentru apatrizi

(1) Permisul de ședere și buletinul de identitate pentru apatrizi atestă identitatea străinului și dreptul de ședere în Republica Moldova, precum și durata și scopul pentru care i s-a acordat acest drept.

(2) Titularul permisului de ședere sau al buletinului de identitate pentru apatrizi este obligat

14. Articolele 72-74 vor avea următorul cuprins:

„Articolul 72. Eliberarea cărții de rezidență

(1) Autoritatea competentă pentru străini eliberează cartea de rezidență străinului căruia i s-a acordat sau i s-a prelungit, după caz, dreptul de ședere în Republica Moldova, ori căruia i s-a recunoscut statutul de apatrid.

(2) Cartea de rezidență se perfectează de organul competent desemnat de Guvern.

(3) Cererea de eliberare a actelor de identitate pentru străini se depune la Ghișeul Unic, instituit în cadrul autorității competente pentru străini. Străinii urmează să se prezinte, în termen de 5 zile calendaristice de la data eliberării dreptului de ședere sau, după caz, de la data intrării în țară, la autoritatea competentă pentru străini pentru perfectarea cărții de rezidență.

Articolul 73. Regimul cărții de rezidență, permisului de ședere și al buletinului de identitate pentru apatrizi

(1) Cartea de rezidență, permisul de ședere și buletinul de identitate pentru apatrizi fac dovada identității și a statutului juridic al titularului și se eliberează străinilor cărora li s-a acordat drept de ședere pe teritoriul Republicii Moldova, sau persoanelor cărora li s-a recunoscut statutul de apatrid.

(2) Titularul cărții de rezidență, permisului de ședere sau al buletinului de identitate pentru apatrizi este obligat să aibă în permanență asupra sa

I-a angajat ilegal sau al cărui carte de rezidență sau permis de ședere nu mai este valabil.

Articolul 72. Eliberarea cărții de rezidență

(1) Autoritatea competentă pentru străini eliberează cartea de rezidență străinului căruia i s-a acordat sau i s-a prelungit, după caz, dreptul de ședere în Republica Moldova, ori căruia i s-a recunoscut statutul de apatrid.

(2) Cartea de rezidență se perfectează de organul competent desemnat de Guvern.

(3) Cererea de eliberare a actelor de identitate pentru străini se depune la Ghișeul Unic, instituit în cadrul autorității competente pentru străini. Străinii urmează să se prezinte, în termen de 5 zile calendaristice de la data eliberării dreptului de ședere sau, după caz, de la data intrării în țară, la autoritatea competentă pentru străini pentru perfectarea cărții de rezidență.

Articolul 73. Regimul cărții de rezidență, permisului de ședere și al buletinului de identitate pentru apatrizi

(1) Cartea de rezidență, permisul de ședere și buletinul de identitate pentru apatrizi fac dovada identității și a statutului juridic al titularului și se eliberează străinilor cărora li s-a acordat drept de ședere pe teritoriul Republicii Moldova, sau persoanelor cărora li s-a recunoscut statutul de apatrid.

(2) Titularul cărții de rezidență, permisului de ședere sau al buletinului de identitate pentru apatrizi este obligat să aibă în permanență asupra sa documentul, să nu îl înstrăineze și să îl prezinte la solicitarea organelor abilitate.

să aibă în permanență asupra sa documentul, să nu îl înstrăineze și să îl prezinte la solicitarea organelor abilitate.

Articolul 74. Valabilitatea permisului de ședere provizorie

(1) Valabilitatea permisului de ședere provizorie este limitată la perioada pentru care s-a acordat sau, după caz, s-a prelungit dreptul de ședere provizorie a titularului în Republica Moldova.

(2) Permisul de ședere provizorie se reînnoiește de fiecare dată cu ocazia prelungirii dreptului de ședere provizorie.

Articolul 75. Valabilitatea permisului de ședere permanentă și a buletinului de identitate pentru apatrizi

(1) Permisul de ședere permanentă se eliberează la data acordării dreptului de ședere permanentă în Republica Moldova, pe perioada valabilității actului de identitate național, și se reînnoiește succesiv.

(2) Buletinul de identitate pentru apatrizi se eliberează la data acordării dreptului de ședere permanentă în Republica Moldova, în conformitate cu legislația în vigoare privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte.

Articolul 78. Anularea permisului de ședere, a buletinului de identitate pentru apatrizi și a documentului de călătorie

(1) În cazul în care titularului permisului de ședere, al buletinului de identitate pentru apatrizi sau al documentului de călătorie i se anulează dreptul de ședere provizorie sau permanentă, documentul se anulează la data deciziei de anulare

documentul, să nu îl înstrăineze și să îl prezinte la solicitarea organelor abilitate.

Articolul 74. Valabilitatea cărții de rezidență

(1) Termenul de valabilitate pentru cartea de rezidență, eliberată pentru cetățenii străini și pentru apatrizii cu drept de ședere permanentă pe teritoriul Republicii Moldova, este stabilită conform articolului 3 alineatul (12) din Legea nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte.

(2) Valabilitatea cărții de rezidență pentru celelalte categorii de străini va deriva din valabilitatea dreptului de ședere provizoriu acordat.”.

15. Articolul 75 se abrogă.

16. Articolul 78 și 79 vor avea următorul cuprins:

„Articolul 78. Anularea cărții de rezidență și a documentului de călătorie

(1) În cazul în care titularului cărții de rezidență sau al documentului de călătorie i se anulează dreptul de ședere provizorie sau permanentă, cartea de rezidență și documentul se anulează la data deciziei

Articolul 74. Valabilitatea cărții de rezidență

(1) Termenul de valabilitate pentru cartea de rezidență, eliberată pentru cetățenii străini și pentru apatrizii cu drept de ședere permanentă pe teritoriul Republicii Moldova, este stabilită conform articolului 3 alineatul (12) din Legea nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte.

(2) Valabilitatea cărții de rezidență pentru celelalte categorii de străini va deriva din valabilitatea dreptului de ședere provizoriu acordat.

Articolul 75. - *abrogat.*

Articolul 78. Anularea cărții de rezidență și a documentului de călătorie

(1) În cazul în care titularului cărții de rezidență sau al documentului de călătorie i se anulează dreptul de ședere provizorie sau permanentă, cartea de rezidență și documentul se anulează la data deciziei de anulare și se retrage cel târziu la data la

și se retrage cel târziu la data la care această decizie este adusă la cunoștință străinului.

(2) În cazul în care își pierde calitatea de apatrid cu drept de ședere permanentă în Republica Moldova, titularul buletinului de identitate pentru apatrizi are obligația de a depune documentul la autoritatea competentă pentru străini, care îl retrage și îl anulează.

Articolul 79. Furtul, pierderea, deteriorarea sau distrugerea permisului de ședere, buletinului de identitate pentru apatrizi și a documentului de călătorie

(1) Autoritatea competentă pentru străini eliberează străinului un nou permis de ședere, buletin de identitate sau document de călătorie în locul celui declarat furat, pierdut, deteriorat sau distrus, în termen de cel mult 30 de zile calendaristice de la data la care a fost sesizată.

(2) Permisele de ședere, buletinele de identitate pentru apatrizi și documentele de călătorie deteriorate se retrag și se anulează de către autoritatea competentă pentru străini.

Articolul 84. Evidența și perioada de aflare a străinilor pe teritoriul Republicii Moldova

(5) Perioadele de ședere și de aflare autorizate în temeiul unui permis de ședere sau al unei vize nu sunt luate în considerare la calculul perioadei de

de anulare și se retrage cel târziu la data la care această decizie este adusă la cunoștință străinului.

(2) În cazul în care își pierde calitatea de apatrid cu drept de ședere permanentă în Republica Moldova, titularul cărții de rezidență are obligația de a depune cartea de rezidență și documentul la autoritatea competentă pentru străini, care le retrage și le anulează.

Articolul 79. Furtul, pierderea, deteriorarea sau distrugerea cărții de rezidență, permisului de ședere, buletinului de identitate pentru apatrizi și a documentului de călătorie

(1) Autoritatea competentă pentru străini eliberează străinului o nouă carte de rezidență sau un nou document de călătorie în locul celor care au fost declarate furate, pierdute, deteriorate sau distruse, în termen de cel mult 30 de zile calendaristice de la data la care a fost sesizată.

(2) În locul permisului de ședere sau a buletinului de identitate valabil după data de 01.01.2026, care a fost declarat furat, pierdut, deteriorat sau distrus, autoritatea competentă pentru străini eliberează străinului cartea de rezidență în termenul stabilit la alineatul (1). (3) Cărțile de rezidență, permisele de ședere, buletinele de identitate pentru apatrizi și documentele de călătorie deteriorate se retrag și se anulează de către autoritatea competentă pentru străini.”.

17. La articolul 84:

alineatul (5), după cuvintele „unui permis de ședere” se completează cu textul „valabil după 1 ianuarie 2026, unei cărți de rezidență”;

care această decizie este adusă la cunoștință străinului.

(2) În cazul în care își pierde calitatea de apatrid cu drept de ședere permanentă în Republica Moldova, titularul cărții de rezidență are obligația de a depune cartea de rezidență și documentul la autoritatea competentă pentru străini, care le retrage și le anulează.

Articolul 79. Furtul, pierderea, deteriorarea sau distrugerea cărții de rezidență, permisului de ședere, buletinului de identitate pentru apatrizi și a documentului de călătorie

(1) Autoritatea competentă pentru străini eliberează străinului o nouă carte de rezidență sau un nou document de călătorie în locul celor care au fost declarate furate, pierdute, deteriorate sau distruse, în termen de cel mult 30 de zile calendaristice de la data la care a fost sesizată.

(2) În locul permisului de ședere sau a buletinului de identitate valabil după data de 01.01.2026, care a fost declarat furat, pierdut, deteriorat sau distrus, autoritatea competentă pentru străini eliberează străinului cartea de rezidență în termenul stabilit la alineatul (1). (3) Cărțile de rezidență, permisele de ședere, buletinele de identitate pentru apatrizi și documentele de călătorie deteriorate se retrag și se anulează de către autoritatea competentă pentru străini.

Articolul 84. Evidența și perioada de aflare a străinilor pe teritoriul Republicii Moldova

(5) Perioadele de ședere și de aflare autorizate în temeiul unui permis de ședere valabil după 1

<p>ședere pe teritoriul Republicii Moldova în sensul alin. (2).</p> <p>(7) Străinii aflați temporar în mod legal pot rămâne pe teritoriul Republicii Moldova numai până la data la care încetează dreptul de aflare stabilit prin viză, permis de ședere, confirmare a dreptului de aflare, ulterior aceștia fiind supuși, după caz, condițiilor generale de intrare, aflare sau ședere pe teritoriul Republicii Moldova.</p> <p>Articolul 84¹. Drepturile și obligațiile străinilor</p> <p>(7) Furtul sau pierderea documentului de călătorie, a permisului de ședere sau a buletinului de identitate pentru apatrizi se declară la organul de poliție teritorial în termen de 15 zile calendaristice.</p> <p>Articolul 84¹⁴. Informarea repetată</p> <p>În cazul prelungirii dreptului de ședere, a valabilității permisului de ședere sau a buletinului de identitate, străinii sunt informați repetat despre statutul lor juridic pe teritoriul Republicii Moldova. Autoritatea competentă pentru străini evaluează nivelul de integrare a străinilor în baza chestionarelor. Modelul acestora este aprobat de către autoritatea competentă pentru străini.</p> <p>Articolul 87. Repatrierea</p> <p>(3) Confirmarea de repatriere constituie un temei pentru eliberarea permisului de ședere permanentă</p>	<p>alineatul (7), după cuvintele „permis de ședere” se completează textul „valabil după 1 ianuarie 2026, carte de rezidență”.</p> <p>18. Articolul 84¹ la alineatul (7), după cuvintele „pentru apatrizi” se completează cu textul „valabile după 1 ianuarie 2026 ori a cărții de rezidență”.</p> <p>19. La articolul 84¹⁴, cuvintele „, a valabilității permisului de ședere sau a buletinului de identitate” se substituie cu cuvintele „sau a cărții de rezidență”.</p> <p>20. Articolul 87, la alineatul (3), cuvintele „permisului de ședere permanentă pe teritoriul</p>	<p>ianuarie 2026, unei cărți de rezidență sau al unei vize nu sunt luate în considerare la calculul perioadei de ședere pe teritoriul Republicii Moldova în sensul alin. (2).</p> <p>(7) Străinii aflați temporar în mod legal pot rămâne pe teritoriul Republicii Moldova numai până la data la care încetează dreptul de aflare stabilit prin viză, permis de ședere valabil după 1 ianuarie 2026, carte de rezidență, confirmare a dreptului de aflare, ulterior aceștia fiind supuși, după caz, condițiilor generale de intrare, aflare sau ședere pe teritoriul Republicii Moldova.</p> <p>Articolul 84¹. Drepturile și obligațiile străinilor</p> <p>(7) Furtul sau pierderea documentului de călătorie, a permisului de ședere sau a buletinului de identitate pentru apatrizi valabile după 1 ianuarie 2026 ori a cărții de rezidență se declară la organul de poliție teritorial în termen de 15 zile calendaristice.</p> <p>Articolul 84¹⁴. Informarea repetată</p> <p>În cazul prelungirii dreptului de ședere sau a cărții de rezidență, străinii sunt informați repetat despre statutul lor juridic pe teritoriul Republicii Moldova. Autoritatea competentă pentru străini evaluează nivelul de integrare a străinilor în baza chestionarelor. Modelul acestora este aprobat de către autoritatea competentă pentru străini.</p> <p>Articolul 87. Repatrierea</p> <p>(3) Confirmarea de repatriere constituie un temei pentru eliberarea cărții de rezidență.</p>
--	---	--

	pe teritoriul Republicii Moldova sau a buletinului de identitate pentru apatrizi.	Republicii Moldova sau a buletinului de identitate pentru apatrizi” se substituie cu cuvintele „cărții de rezidență”.	
--	---	---	--

**Legea nr. 242/2010 cu privire la taxele consulare
(Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 231-234, art. 732)**

12.	<p>Articolul 4. Obiectul impunerii Taxa consulară se încasează pentru:</p> <p>a) perfectarea setului de documente privind obținerea pașaportului de cetățean al Republicii Moldova și privind obținerea buletinului de identitate al cetățeanului Republicii Moldova;</p> <p>Anexa nr.2, compartimentul II</p>	<p>1. La articolul 4, litera a) va avea următorul cuprins:</p> <p>„a) recepționarea cererii și a documentelor aferente pentru eliberarea cărții de identitate și a pașaportului cetățeanului Republicii Moldova;</p> <p>2. În Anexa nr.2, compartimentul II va avea următorul cuprins:</p>	<p>Articolul 4. Obiectul impunerii Taxa consulară se încasează pentru:</p> <p>a) recepționarea cererii și a documentelor aferente pentru eliberarea cărții de identitate și a pașaportului cetățeanului Republicii Moldova;</p> <p>Anexa nr.2, compartimentul II</p>																																			
	<p>II. Perfectarea și eliberarea pașaportului de cetățean al Republicii Moldova și altor documente</p>	<p>„II. Eliberarea actelor de identitate cetățenilor Republicii Moldova și a altor documente</p>	<p>II. Eliberarea actelor de identitate cetățenilor Republicii Moldova și a altor documente</p>																																			
	<table border="1"> <tr> <td>1</td> <td>Perfectarea setului de documente pentru obținerea pașaportului de cetățean al Republicii Moldova</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>Perfectarea setului de documente pentru obținerea buletinului de identitate al cetățeanului Republicii Moldova</td> <td>15</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>Examinarea cererii privind emigrarea autorizată a cetățeanului Republicii Moldova și perfectarea setului de documente respectiv</td> <td>75</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>Eliberarea titlului de călătorie</td> <td>10</td> </tr> </table>	1	Perfectarea setului de documente pentru obținerea pașaportului de cetățean al Republicii Moldova	20	2	Perfectarea setului de documente pentru obținerea buletinului de identitate al cetățeanului Republicii Moldova	15	3	Examinarea cererii privind emigrarea autorizată a cetățeanului Republicii Moldova și perfectarea setului de documente respectiv	75	4	Eliberarea titlului de călătorie	10	<table border="1"> <tr> <td>1.</td> <td>Recepționarea cererii și a documentelor aferente pentru eliberarea pașaportului cetățeanului Republicii Moldova</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Recepționarea cererii și a documentelor aferente pentru eliberarea cărții de identitate cetățeanului Republicii Moldova</td> <td>15</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Recepționarea cererii și a documentelor aferente pentru autorizarea emigrării cetățeanului Republicii Moldova</td> <td>75</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Eliberarea titlului de călătorie</td> <td>10</td> </tr> </table>	1.	Recepționarea cererii și a documentelor aferente pentru eliberarea pașaportului cetățeanului Republicii Moldova	20	2.	Recepționarea cererii și a documentelor aferente pentru eliberarea cărții de identitate cetățeanului Republicii Moldova	15	3.	Recepționarea cererii și a documentelor aferente pentru autorizarea emigrării cetățeanului Republicii Moldova	75	4.	Eliberarea titlului de călătorie	10	<table border="1"> <tr> <td>1.</td> <td>Recepționarea cererii și a documentelor aferente pentru eliberarea pașaportului cetățeanului Republicii Moldova</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Recepționarea cererii și a documentelor aferente pentru eliberarea cărții de identitate cetățeanului Republicii Moldova</td> <td>15</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Recepționarea cererii și a documentelor aferente pentru autorizarea emigrării cetățeanului Republicii Moldova</td> <td>75</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Eliberarea titlului de călătorie</td> <td>10</td> </tr> </table>	1.	Recepționarea cererii și a documentelor aferente pentru eliberarea pașaportului cetățeanului Republicii Moldova	20	2.	Recepționarea cererii și a documentelor aferente pentru eliberarea cărții de identitate cetățeanului Republicii Moldova	15	3.	Recepționarea cererii și a documentelor aferente pentru autorizarea emigrării cetățeanului Republicii Moldova	75	4.	Eliberarea titlului de călătorie
1	Perfectarea setului de documente pentru obținerea pașaportului de cetățean al Republicii Moldova	20																																				
2	Perfectarea setului de documente pentru obținerea buletinului de identitate al cetățeanului Republicii Moldova	15																																				
3	Examinarea cererii privind emigrarea autorizată a cetățeanului Republicii Moldova și perfectarea setului de documente respectiv	75																																				
4	Eliberarea titlului de călătorie	10																																				
1.	Recepționarea cererii și a documentelor aferente pentru eliberarea pașaportului cetățeanului Republicii Moldova	20																																				
2.	Recepționarea cererii și a documentelor aferente pentru eliberarea cărții de identitate cetățeanului Republicii Moldova	15																																				
3.	Recepționarea cererii și a documentelor aferente pentru autorizarea emigrării cetățeanului Republicii Moldova	75																																				
4.	Eliberarea titlului de călătorie	10																																				
1.	Recepționarea cererii și a documentelor aferente pentru eliberarea pașaportului cetățeanului Republicii Moldova	20																																				
2.	Recepționarea cererii și a documentelor aferente pentru eliberarea cărții de identitate cetățeanului Republicii Moldova	15																																				
3.	Recepționarea cererii și a documentelor aferente pentru autorizarea emigrării cetățeanului Republicii Moldova	75																																				
4.	Eliberarea titlului de călătorie	10																																				

**Legea nr. 75/2015 cu privire la locuințe
(Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2015, nr. 131-138, art. 249)**

13.	Articolul 34. Prevederile contractului de locațiune	La articolul 34 alineatul (1) litera b), cuvintele „domiciliu sau reședință indicată în actul de	Articolul 34. Prevederile contractului de locațiune
-----	--	--	--

	b) numele, prenumele, numărul actului de identitate și, după caz, numărul de identificare de stat al locatarului și adresa de înregistrare la domiciliu sau reședință indicată în actul de identitate;	identitate” se substituie cu cuvintele „domiciliu sau reședința temporară potrivit Registrului de stat al populației”.	b) numele, prenumele, numărul actului de identitate și, după caz, numărul de identificare de stat al locatarului și adresa de înregistrare la domiciliu sau reședința temporară potrivit Registrului de stat al populației;
Legea nr. 105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 295-308, art. 448)			
14.	Articolul 21. Scoaterea din evidență a șomerului n) expirării permisului de ședere pe teritoriul Republicii Moldova;	La articolul 21 alineatul (1) litera n), după cuvântul „expirării” se completează cu cuvintele „cărții de rezidență sau a”.	Articolul 21. Scoaterea din evidență a șomerului n) expirării cărții de rezidență sau a permisului de ședere pe teritoriul Republicii Moldova;
Codul electoral al Republicii Moldova nr. 325/2022 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2022, nr. 426-427, art. 770)			
15.	Articolul 1. Noțiuni generale <i>domiciliu</i> – loc unde persoana fizică își are reședința obișnuită, confirmat în actul de identitate; <i>reședință temporară</i> – loc unde persoana fizică își are locuința temporară sau secundară, confirmat în actul de identitate; Articolul 27. Atribuțiile Comisiei Electorale Centrale în perioada electorală h) aduce la cunoștința publică numărul de consilieri, în funcție de numărul de locuitori ai unității administrativ-teritoriale la data de 1 ianuarie a anului în care au loc alegerile, conform datelor din Registrul de stat al populației prezentate de Agenția Servicii Publice;	1. La articolul 1: noțiunea „ <i>domiciliu</i> ” va avea următorul cuprins: „ <i>domiciliu</i> – loc unde persoana fizică își are reședința obișnuită, confirmată prin informația privind adresa de domiciliu înscrisă în profilul persoanei din Registrul de stat al populației;”; noțiunea „ <i>reședință temporară</i> ” va avea următorul cuprins: „ <i>reședință temporară</i> – loc unde persoana fizică își are locuința temporară sau secundară, confirmată prin informația privind adresa de reședință temporară înscrisă în profilul persoanei din Registrul de stat al populației;”. 2. La articolul 27 litera h), cuvintele „din Registrul de stat al populației prezentate de Agenția Servicii Publice” se substituie cu cuvintele „Biroului Național de Statistică”.	Articolul 1. Noțiuni generale <i>domiciliu</i> – loc unde persoana fizică își are reședința obișnuită, confirmată prin informația privind adresa de domiciliu înscrisă în profilul persoanei din Registrul de stat al populației; <i>reședință temporară</i> – loc unde persoana fizică își are locuința temporară sau secundară, confirmată prin informația privind adresa de reședință temporară înscrisă în profilul persoanei din Registrul de stat al populației; Articolul 27. Atribuțiile Comisiei Electorale Centrale în perioada electorală h) aduce la cunoștința publică numărul de consilieri, în funcție de numărul de locuitori ai unității administrativ-teritoriale la data de 1 ianuarie a anului în care au loc alegerile, conform datelor Biroului Național de Statistică;

<p>Articolul 60. Registrul de stat al alegătorilor</p> <p>a) numele, prenumele și patronimicul; g) seria și numărul actului de identitate (buletin de identitate, pașaport);</p> <p>Articolul 78:</p> <p>(2) Alegătorii din raza teritorială a secției de votare care nu sunt înscriși în lista electorală de bază se înscriu într-o listă electorală suplimentară la prezentarea documentului ce atestă domiciliul sau reședința temporară în raza teritorială a secției de votare în cauză.</p> <p>f) cetățenii cu drept de vot din localitățile din stânga Nistrului care au înregistrare la domiciliu sau la reședința temporară în localitățile aflate provizoriu în afara controlului suveran al autorităților constituționale ale Republicii Moldova, confirmată prin mențiunea respectivă în actul de identitate;</p> <p>d) studenții și elevii cu drept de vot înmatriculați la instituții de învățământ în localitatea în care au înregistrare la domiciliu sau la reședința temporară de mai puțin de 3 luni până la data primului tur de scrutin, fiind obligați să prezinte buletinul de identitate cu fișa de însoțire și carnetul de student/elev cu înscrieri privind instituția de învățământ la care sunt înmatriculați în localitatea respectivă.</p>	<p>3. Articolul 60: la alineatul (3): litera a), cuvintele „și patronimicul” se exclud”; litera g), textul „buletin de identitate, pașaport” se substituie cu textul „carte de identitate, buletin de identitate, pașaport”.</p> <p>4. Articolul 78: la alineatul (2), primul enunț va avea următorul cuprins: „Alegătorii din raza teritorială a secției de votare care nu sunt înscriși în lista electorală de bază se înscriu într-o listă electorală suplimentară, după verificarea și confirmarea potrivit Registrului de stat al populației a înregistrării la domiciliu sau la reședința temporară în raza teritorială a secției de votare în cauză.”;</p> <p>la alineatul (3) litera f), cuvintele „confirmată prin mențiunea respectivă în actul de identitate” se substituie cu cuvintele „confirmată prin informația respectivă din Registrul de stat al populației”;</p> <p>la alineatul (5) litera d), cuvintele „buletinul de identitate cu fișa de însoțire” se substituie cu cuvintele „actul de identitate”;</p> <p>alineatul (6) va avea următorul cuprins:</p>	<p>Articolul 60. Registrul de stat al alegătorilor</p> <p>a) numele, prenumele; g) seria și numărul actului de identitate (carte de identitate, buletin de identitate, pașaport);</p> <p>Articolul 78:</p> <p>Alegătorii din raza teritorială a secției de votare care nu sunt înscriși în lista electorală de bază se înscriu într-o listă electorală suplimentară, după verificarea și confirmarea potrivit Registrului de stat al populației a înregistrării la domiciliu sau la reședința temporară în raza teritorială a secției de votare în cauză.</p> <p>f) cetățenii cu drept de vot din localitățile din stânga Nistrului care au înregistrare la domiciliu sau la reședința temporară în localitățile aflate provizoriu în afara controlului suveran al autorităților constituționale ale Republicii Moldova, confirmată prin informația respectivă din Registrul de stat al populației;</p> <p>d) studenții și elevii cu drept de vot înmatriculați la instituții de învățământ în localitatea în care au înregistrare la domiciliu sau la reședința temporară de mai puțin de 3 luni până la data primului tur de scrutin, fiind obligați să prezinte actul de identitate și carnetul de student/elev cu înscrieri privind instituția de învățământ la care sunt înmatriculați în localitatea respective</p>
--	---	---

<p>(6) Votarea se efectuează, conform procedurii stabilite de Comisia Electorală Centrală, în baza unuia dintre următoarele acte de identitate:</p> <p>a) buletinul de identitate al cetățeanului Republicii Moldova, care confirmă domiciliul sau reședința temporară a alegătorului pe teritoriul secției de votare;</p> <p>b) buletinul de identitate provizoriu cu mențiunile privind cetățenia Republicii Moldova, domiciliul sau reședința temporară a titularului;</p> <p>c) pașaportul cetățeanului Republicii Moldova, inclusiv cu termen de valabilitate expirat.</p>	<p>„(6) Votarea se efectuează, conform procedurii stabilite de Comisia Electorală Centrală, în baza unuia dintre următoarele acte de identitate:</p> <p>a) cartea de identitate, buletinul de identitate al cetățeanului Republicii Moldova;</p> <p>b) cartea de identitate provizorie, buletinul de identitate provizoriu;</p> <p>c) pașaportul cetățeanului Republicii Moldova, inclusiv cu termen de valabilitate expirat dacă nu au intervenit și alte situații în care potrivit prevederilor legale acesta a devenit nevalabil.</p>	<p>(6) Votarea se efectuează, conform procedurii stabilite de Comisia Electorală Centrală, în baza unuia dintre următoarele acte de identitate:</p> <p>a) cartea de identitate, buletinul de identitate al cetățeanului Republicii Moldova;</p> <p>b) cartea de identitate a cetățeanului Republicii Moldova, inclusiv versiunea digitală a acesteia;</p> <p>b) cartea de identitate provizorie, buletinul de identitate provizoriu;</p> <p>c) pașaportul cetățeanului Republicii Moldova, inclusiv cu termen de valabilitate expirat dacă nu au intervenit și alte situații în care potrivit prevederilor legale acesta a devenit nevalabil.</p>
<p>Legea taxei de stat nr. 213/2023 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2023, nr. 306-309, art. 549)</p>		

16.	<p>Anexa nr. 2. Scutirile de taxa de stat și de taxa de timbre,</p> <p>3. Se scutesc de taxa de stat pentru înregistrarea la domiciliu și/sau la reședința temporară:</p> <p>3.1. Persoanele în etate, persoanele cu dizabilități, îngrijitorul persoanei cu dizabilități membru al familiei al cărei venit lunar este mai mic decât un salariu mediu pe economie, persoanele aflate la tratament prin constrângere, internate sau primite spre îngrijire ori în plasament în instituțiile de asistență socială, în instituțiile medico-sanitare specializate (azile de bătrâni, centre de plasament, centre de reabilitare, centre comunitare multifuncționale, instituții psihoneurologice și alte instituții similare)</p> <p>3.2. Copiii cu statut de copii rămași temporar fără ocrotire părintească sau cu statut de copii rămași fără ocrotire părintească</p> <p>3.3. Persoanele condamnate la închisoare care își ispășesc pedeapsa în instituțiile penitenciare – pe perioada detenției, iar persoanele condamnate la detenție pe viață – permanent</p> <p>3.4. Persoanele social-defavorizate fără domiciliu plasate temporar în centre sociale</p>	<p>punctul 3 din anexa nr.2, se completează cu subpunctul 3.5. cu următorul cuprins:</p> <p>„3.5. Copiii cu vârsta sub 14 ani care nu dețin buletin de identitate sau carte de identitate, la înregistrarea inițială în Registrul de stat al populației”</p>	<p>Anexa nr. 2. Scutirile de taxa de stat și de taxa de timbre</p> <p>3. Se scutesc de taxa de stat pentru înregistrarea la domiciliu și/sau la reședința temporară:</p> <p>3.1. Persoanele în etate, persoanele cu dizabilități, îngrijitorul persoanei cu dizabilități membru al familiei al cărei venit lunar este mai mic decât un salariu mediu pe economie, persoanele aflate la tratament prin constrângere, internate sau primite spre îngrijire ori în plasament în instituțiile de asistență socială, în instituțiile medico-sanitare specializate (azile de bătrâni, centre de plasament, centre de reabilitare, centre comunitare multifuncționale, instituții psihoneurologice și alte instituții similare)</p> <p>3.2. Copiii cu statut de copii rămași temporar fără ocrotire părintească sau cu statut de copii rămași fără ocrotire părintească</p> <p>3.3. Persoanele condamnate la închisoare care își ispășesc pedeapsa în instituțiile penitenciare – pe perioada detenției, iar persoanele condamnate la detenție pe viață – permanent</p> <p>3.4. Persoanele social-defavorizate fără domiciliu plasate temporar în centre sociale</p> <p>3.5. Copiii cu vârsta sub 14 ani care nu dețin buletin de identitate sau carte de identitate, la înregistrarea inițială în Registrul de stat al populației</p>
-----	--	---	--

Legea nr. 68/2024
pentru modificarea Legii nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte
(Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2024, nr. 148–150, art. 217)

<p>17.</p>	<p>Art.II. – (1) Prezenta lege intră în vigoare la data în care sunt îndeplinite condițiile tehnice necesare eliberării cărții de identitate, dar nu mai târziu de 31 martie 2025, cu excepția prevederilor referitoare la regimul juridic al cărții de rezidență, care intră în vigoare la 1 ianuarie 2026.</p> <p>(2) Toate tipurile de buletine de identitate eliberate cetățenilor Republicii Moldova până la data intrării în vigoare a prezentei legi, precum și toate tipurile de buletine de identitate și permise de ședere eliberate cetățenilor străini, apatrizilor, refugiaților și beneficiarilor de protecție umanitară până la data de 1 ianuarie 2026 se consideră valabile potrivit termenului de valabilitate al acestora, dacă nu intervin situații în care potrivit prevederilor legale acestea devin nevalabile.</p> <p>(3) Fișele de însoțire la toate tipurile de buletine de identitate și la toate tipurile de permise de ședere valabile, aflate în circulație se consideră nule de drept de la data intrării în vigoare a prezentei legi.</p>	<p>Articolul II al se completează cu alineatele (1¹) și (2¹) cu următorul cuprins:</p> <p>„(1¹) Prin derogare de la prevederile alin. (1), normele privind certificatul calificat pentru semnătură electronică și imaginile amprentelor digitale înscrise în mediul de stocare electronică a datelor al cărții de rezidență, intră în vigoare la data în care sunt îndeplinite condițiile tehnice necesare implementării acestora, dar nu mai târziu de 31 decembrie 2026.</p> <p>(2¹) În termenul de valabilitate a buletinului de identitate, cetățeanul Republicii Moldova cu capacitate deplină de exercițiu și care se poate identifica electronic utilizând servicii de încredere, prin intermediul aplicației guvernamentale integrate a serviciilor electronice, poate genera și utiliza versiunea digitală a buletinului de identitate. Modul de generare și regimul juridic de utilizare a versiunii digitale a buletinului de identitate este identic cu cel al versiunii digitale a cărții de identitate.”.</p>	<p>(1) Prezenta lege intră în vigoare la data în care sunt îndeplinite condițiile tehnice necesare eliberării cărții de identitate, dar nu mai târziu de 31 martie 2025, cu excepția prevederilor referitoare la regimul juridic al cărții de rezidență, care intră în vigoare la 1 ianuarie 2026.</p> <p>(1¹) Prin derogare de la prevederile alin. (1), normele privind certificatul calificat pentru semnătură electronică și imaginile amprentelor digitale înscrise în mediul de stocare electronică a datelor al cărții de rezidență, intră în vigoare la data în care sunt îndeplinite condițiile tehnice necesare implementării acestora, dar nu mai târziu de 31 decembrie 2026.</p> <p>(2) Toate tipurile de buletine de identitate eliberate cetățenilor Republicii Moldova până la data intrării în vigoare a prezentei legi, precum și toate tipurile de buletine de identitate și permise de ședere eliberate cetățenilor străini, apatrizilor, refugiaților și beneficiarilor de protecție umanitară până la data de 1 ianuarie 2026 se consideră valabile potrivit termenului de valabilitate al acestora, dacă nu intervin situații în care potrivit prevederilor legale acestea devin nevalabile.</p> <p>(2¹) În termenul de valabilitate a buletinului de identitate, cetățeanul Republicii Moldova cu capacitate deplină de exercițiu și care se poate identifica electronic utilizând servicii de încredere, prin intermediul aplicației guvernamentale integrate a serviciilor electronice, poate genera și utiliza versiunea digitală a buletinului de identitate. Modul de generare și regimul juridic de utilizare a versiunii digitale a buletinului de identitate este identic cu cel al versiunii digitale a cărții de identitate.</p> <p>(3) Fișele de însoțire la toate tipurile de buletine de identitate și la toate tipurile de permise de ședere valabile, aflate în circulație se consideră</p>
------------	--	---	--

			<p>nule de drept de la data intrării în vigoare a prezentei legi.</p>
--	--	--	---

Nr. 22/ _____ din _____ martie 2025

Cancelaria de Stat

CERERE
privind înregistrarea de către Cancelaria de Stat
a proiectelor de acte ale Guvernului

Nr. crt.	Criterii de înregistrare	Nota autorului
1.	Categoria și denumirea proiectului	Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (punerea în circulație a cărții de identitate).
2.	Autoritatea care a elaborat proiectul	Proiectul a fost elaborat de către Agenția Servicii Publice și urmează a fi promovat cu suportul Ministerului Afacerilor Interne.
3.	Justificarea depunerii cererii	Proiectul a fost elaborat în scopul executării prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 841/2024 cu privire la aprobarea Planului național de reglementări pentru anul 2025, acțiunea 73, precum și din necesitatea aducerii legislației în vigoare în concordanță cu modificările care au fost operate la Legea nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte, în redacția Legii nr. 68/2024.
4.	Referința la documentul de planificare care prevede elaborarea proiectului (<i>PNA, PND, PNR, alte documente de planificare sectoriale</i>)	Hotărârea Guvernului nr. 841/2024 cu privire la aprobarea Planului național de reglementări pentru anul 2025.
5.	Lista autorităților și instituțiilor a căror avizare/expertizare este necesară	1. Ministerul Justiției; 2. Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; 3. Ministerul Finanțelor; 4. Ministerul Afacerilor Externe; 5. Ministerul Muncii și Protecției Sociale; 6. Cancelaria de Stat; 7. Comisia Electorală Centrală; 8. Biroul Național de Statistică; 9. Instituția Publică „Agenția de Guvernare Electronică”;

		10. Congresul Autorităților Locale din Moldova.
6.	Termenul-limită pentru depunerea avizelor/expertizelor	10 zile lucrătoare.
7.	Persoana responsabilă de promovarea proiectului	Elena Malic, consultantă principală a Secției avizare și promovare acte normative a Direcției juridice a Ministerului Afacerilor Interne; tel: (022) 255-876, e-mail: elena.malic@mai.gov.md . Diana Onofrei, Jurisconsult coordonator, secția integrare europeană, Direcția normativ-juridică și integrare europeană din cadrul Direcției generale juridice, resurse umane și organizare internă; tel: (022) 269-485, e-mail: diana.onofrei@asp.gov.md .
8.	Anexe	1. Proiectul actului normativ. 2. Nota de fundamentare. 3. Tabelul comparativ.
9.	Data și ora depunerii cererii	
10.	Semnătura	Vladislav COJUHARI, Secretar general al ministerului